

RENAULT TWINGO
1.2 60cv
S KLIMO, RADIJEM CD
IN MEGLenkAMI ZA
7.700 €
z vozilom za odpad in
brezobrestnim financiranjem

PROGETTO 3000

Kotalkarji Vipave
tik pred tekmovanji,
a še brez svojega kotalkališča

Banovci ne smejo sekati,
Agrarna skupnost protestira

RENAULT TWINGO
1.2 60cv
S KLIMO, RADIJEM CD
IN MEGLenkAMI ZA
7.700 €
z vozilom za odpad in
brezobrestnim financiranjem

PROGETTO 3000

Primorski dnevnik

PETEK, 19. MARCA 2010

št. 66 (19.773) leto LXVI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljami, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Pet minut pred dvanajsto

IVAN ŽERJAL

Dober teden pred zaključkom vpisovanja v višje srednje šole, ko so zainteresirane šole v bistvu že naredile križ čez to možnost, je prišla vest, da bo v prihodnjem šolskem letu tudi Trst imel svoj glasbeni licej. Ministrstvo za šolstvo je to smer odobrilo, potem ko je sprva nameravalo take liceje ustanoviti le tam, kjer so doslej delovali kot eksperimentalne smeri. Potem se je tej prvotni napovedi očitno izneverilo in je glasbeno smer odobrilo še dodatnim desetim šolam, med katerimi dvema na Videmskem, kar pa je sprožilo glasbeni protest v Trstu, kjer je bil zaradi tega marsikdo užaljen in je trdil, da je bil Trst oškodovan: navsezadnje gre za mesto z dolgoletno glasbeno tradicijo, v katerem deluje več glasbenih šol in konservatorij, kar pet nižjih srednjih šol pa ima glasbeno smer. Od tod prizadevanja zadnjih dni, da bi glasbeni licej vendarle imeli tudi v Trstu, ki jih je okronal uspeh.

Okoliščine, v katerih prihaja do tega uspeha, pa niso ravno najboljše. Višje srednje šole so v glavnem že imele svoje informativne dneve (nekateri jih prirejajo ravno danes), na katerih so družinam predstavile vzgojno-izobraževalno ponudbo s smermi, ki so jim bile do takrat odobrene, se pravi brez novih - naj omenimo, da so že prejšnji teden vsem zainteresiranim licejem odobrili tudi smer uporabnih znanosti, čeprav je bilo sprva tudi za slednjo rečeno, da je ne bodo uvajali. Čas za vpis pa se nezadržno izteka, saj se bo vpisovanje zaključilo že prihodnji petek, odobritev novih smeri pet minut pred dvanajsto pa utegne vnesti dodatno zmedo.

ITALIJA - Na volilnem shodu Ljudstva svobode v Neaplju

Berlusconi besen na sodnike in Santora

Televizijski voditelj: V ZDA bi že izbruhnil nov škandal Watergate

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV - Pred 21. marcem

Svetovni dan poezije

Vabilo na tri dogodke, ki bodo v nedeljo zjutraj potekali v Gorici, Trstu in Kobaridu

TRST - Včeraj, na dan, ko bi Srečko Kosovel slavil 104. rojstni dan, je Zveza slovenskih kulturnih društev predstavila tri dogodke v znamenju poezije. Tiskovna konferenca je bila v Narodnem domu.

21. marec je organizacija Unesco proglasila za svetovni dan poezije, ZSKD pa vabi vse ljubitelje verzov, da ga v nedeljo zjutraj proslavijo v njegovi družbi. Zbrali se bodo ob Gregorčičevem kipu v Gorici in ob Kosovelovem kipu v Trstu ter na glavnem trgu v Kobaridu, kjer prav tako stoji kip goriškega slavčka. Na sporedu bo branje poezij v različnih jezikih in veliko glasbe.

Na 7. strani

RIM - Predsednik vlade Berlusconi je sinoči na volilnem shodu v Neaplju ponovno napadel sodnike, češ da z zavračanjem kandidatnih list in s tempiranimi preiskavami ogrožajo demokracijo. Svoje zavzemanje za ukinitve televizijske oddaje Annmzero, ki ga je razkrila preiskava ACGOM-RAI, pa je označil za »dovoljeno in dolžno«, češ da novinar Santoro v tej oddaji inscenira procese, ne da bi zagotovil pravico do obrambe. Santoro pa je odvrnil, da bi v ZDA že izbruhnil nov škandal Watergate, če bi se onkray oceana zgodilo to, kar je razkrila preiskava ACGOM-RAI. Na 6. strani

Benečija: iz Fojde poziv k umiritvi

Na 2. strani

Kako je v taborišču Visco zorelo žito...

Na 3. strani

Obračun tržaškega konzorcija Confidi

Na 4. strani

V Trstu bo zaživel glasbeni licej

Na 9. strani

Tudi Gorica dobila sezono Slovenskega stalnega gledališča

Na 15. strani

V Zlatem pajku so nekoč tvegali, da se strop udre

Na 15. strani

NOVA GORICA - V mestnem svetu

Podrecca predstavil načrt Parka znanja

RUSIJA-ZDA Pogajanja o nasledniku Starta blizu cilja

MOSKVA - Ameriška zunanja ministrica Hillary Clinton in njen ruski kolega Sergej Lavrov sta v Moskvi včeraj povedala, da so ZDA in Rusija prišle do sklepne faze pogajanj glede sporazuma o zmanjšanju strateške jedrske oborožitve, nasledniku sporazuma Start. Po besedah ameriške državne sekretarke sta Moskva in Washington dosegla "velik napredek" v pogajanjih. "Smo na koncu ravnine in upamo, da bodo pogajalci kmalu razglasili zaključek dela," je medtem poudaril Lavrov. Na 13. strani

PLANICA - Od danes do nedelje

Svetovno prvenstvo v smučarskih poletih

BENEČIJA - Stališče župana Fojde Cristiana Schaurlija

»Kdor povezuje mazaško akcijo z vso manjšino je neodgovoren«

Kritike krajevni desnici, ki molči o težavah špeterske dvojezične šole

VIDEM - »Povsem napačno in neodgovorno je povezovati obsodbe vredno vandalsko početje tistih, ki so pomazali cestne table v naših občinah, s celotno slovensko manjšino,« je prepričan župan Fojde Cristiano Schaurli (Demokratska stranka), ki poudarja, »da vandalizem, neumnost, ignoranca in pomanjkljivo spoštovanje javnega denarja nimajo nikakršnega etničnega ali jezikovnega izvora. Preštevanje pripadnikov slovenske manjšine, ki ga je predlagal deželni svetnik Roberto Novelli, pa gotovo ne bo prispevalo k izsleditvi krivcev. Na tak način se le potencirajo anahronistični strah in delitve, ki jih deželni svetnik očitno ni še presegel ali pa jih želi instrumentalno ohraniti in izkoristiti.«

Schaurli, ki se je sicer obregnil tudi ob izjavo podutanskega župana Sibaua v zvezi s pomazanimi tablam v dvojezičnih občinah v videmski pokrajini, Novelliju tudi očita, da pa težkega položaja, v kateri se je znašla špeterska dvojezična šola, sploh ni komentiral. »Upam, da se vsi strinjajo z idealom združene Evrope, ki je osnovana na medsebojnem spoštovanju, ne pa na recipročnem nezaupanju. Zato bi bilo pomembno, da bi vsi lahko izvedeli za predloge za prihodnost te odlične šole, ki jo obiskujejo otroci iz številnih naših občin in ki je z vedno večjim številu vpisov nanjo v nasprotni tendenci v primerjavi z nekaterimi drugimi šolami na našem območju.«

Župan Fojde v zahodni Benečiji se nadalje sprašuje, če obstaja volja za to, da se na najdejo potrebna sredstva za novo, funkcionalno in varno zgradbo, oziroma če obstaja zavest o tem, da bi namestitev dvojezičnega šolskega centra v različnih krajih ustvarila precej težav otrokom in njihovim družinam, poleg tega pa bi bilo nevarno, da se izgubi tista odličnost, ki je bila šoli priznana ne samo na medobčinski ravni.

»Prepričan sem, da ljudje pričakujejo od svojih političnih predstavnikov predvsem odgovore na taka vprašanja kot pa nevarno in površno istovetenje celotne slovenske narodne skupnosti z vandali, ki ima kot edini cilj krepitve nostalgčnih in nerazumljivih delitev,« zaključuje župan Schaurli v svojem včerajšnjem tiskovnem sporočilu. (NM)

Župan Fojde Cristiano Schaurli odklanja protislovensko kampanjo v zvezi z mazanjem italijanskih krajevnih napisov v Benečiji

NOVI MATAJUR

OKOLJE - Stališče evropskega komisarja za okolje

Glede plinskih terminalov Potočnik za dialog med Slovenijo in Italijo

LJUBLJANA - Evropski komisar za okolje Janez Potočnik je izrazil pripravljenost za organizacijo drugega tehničnega usklajevalnega sestanka Slovenije in Italije glede plinskih terminalov. Kot je dejal med svojim prvim obiskom v Sloveniji, je mogoče samo s pogovori priti do rešitev, sprejemljivih za obe strani. Potočnik ocenjuje, da sta tako Slovenija kot Italija pripravljena za nov sestanek glede plinskih terminalov v Tržaškem zalivu. "Nimamo še pristanka niti datuma sestanka. Je pa pomembno, da obe strani nadaljujeta pogovore, ker je to najprimernejši in najverjetnejši način za rešitev, ki bo v obojestransko korist," je včeraj ob robu srečanja z ministrom za okolje in prostor Rokom Žarničem v Ljubljani dejal evropski komisar.

Opozoril je, da so postopki v zvezi s plinskimi terminali v Tržaškem zalivu - plinski terminal v Žavljah, off-shore terminal in plinovod - še v teku. Evropska komisija ima po njegovih besedah v tem kontekstu obveznosti, ki izhajajo iz direktive o čezmejni oceni učinkov in te postopke korektno spremlja.

Evropska komisija si želi, tako Potočnik, da je presoja okoljskih učinkov terminalov čim bolj celovita. Mnenje je za zdaj sprejeto samo za enega od treh projektov. "Bilo bi dobro, da bi vse tri projekte presojali skupaj. Je pa tudi skladno z zakonodajo, da se vsak projekt oceni individualno, da pa se na koncu potegne črta in naredi pogled na skupen učinek povezanih projektov," je zatrdil komisar.

Evropski komisar za okolje Janez Potočnik se v zvezi s plinskima terminaloma v Tržaškem zalivu zavzema za dialog med Slovenijo in Italijo

ANSA

Projektu plinskih terminalov bo kot komisar za okolje veliko pozornosti namenjal tudi Potočnik. Ob tem opozarja, da ni lobist niti mediator, da pa je pripravljen opraviti svojo funkcijo do največje možne mere v okviru zakonodajnih pristojnosti. (STA)

Jutri občinski svet v Špetru o problemih dvojezične šole

ŠPETER - V zvezi s težavami dvojezičnega šolskega centra v Špetru, ki je nedolgo ostal brez svojih prostorov, bo jutri ob 10.30 je v Špetru izredna seja občinskega sveta, ki je namenjena sporočilom v zvezi z dvojezično šolo in odobritvi sporazuma med pokrajino in občino glede uporabe prostorov, v kateri se je začasno vselil del šole. Morda bo to tudi priložnost, da občinske oblasti povedo, kako nameravajo rešiti ta problem za prihodnje šolsko leto in tudi vnaprej.

Danes v Sežani kulturna prireditev ob obletnici Kosovelovega rojstva

SEŽANA - V počastitev obletnice Kosovelovega rojstva RD Pliska iz Pliskovice skupaj z Občino Sežana in Občino Zgonik ter partnerskimi društvi iz Slovenije in Italije danes ob 19. uri v Kosovelovem domu v Sežani že drugič zapored organizira mednarodno kulturno prireditev Festival prijateljstva - »Od vasi do vasi se marsikaj godi«. V bogatem kulturnem programu bodo nastopili: Otroška skupina iz Pliskovice, SKD Vigred iz Šempolaja, KD Rdeča zvezda iz Saleža, RZ Repentabor Dol pri Vogljah, KD Kraški dom Repen, RD Gmajna iz Križa pri Sežani, TD Kras iz Dutovelj, KD Tomaj, OŠ Dutovlje, KD Kraški šopek iz Sežane, Mladinski hotel Pliskovica, Društvo za razvoj kmetijstva in turizma Planta Komen, SKD Devin - pohodniška sekcija ter drugi. Ob tej priložnosti bodo predstavili tudi zbornik Kraški tolmun 1 s prispevki, s katerimi želijo ohraniti kulturno, etnološko in zgodovinsko podobo Krasa na slovenski in na italijanski strani. V celoten projekt so vključeni tudi številni mladi.

Ustavno sodišče bo v torek objavilo mnenje o arbitražnem sporazumu

LJUBLJANA - Slovensko ustavno sodišče bo v torek dopoldne ustno razglasilo mnenje o skladnosti arbitražnega sporazuma o meji s Hrvaško z ustavo. To pomeni, da bo mnenje razglasilo v prisotnosti javnosti. Ustavno sodišče je obravnavalo predlog vlade za presojo o tem, ali je točka 3a sporazuma, ki arbitražnemu sodišču nalaga določitev meje na kopnem in morju na zavezujoč način in kot dokončno rešitev spora, v skladu s 4. členom ustave. Ta določa, da je Slovenija ozemeljsko enotna in nedeljiva država. Vlada je ustavno sodišče vprašala tudi, ali je točka 3a v skladu z določbo temeljne ustavne listine, da so mednarodno priznane državne meje tudi meje nekdanjih republik SFRJ.

LIPICA - Praznovanje 430-letnice ustanovitve

Kobilarni Lipica želijo povrniti nekdanji ugled

LIPICA - Ob praznovanju 430-letnice Kobilarne Lipica se napovedujejo številne prireditve, katerih višek bo slavnostna akademija 19. maja, njen častni pokrovitelj pa bo premier Borut Pahor. Po besedah direktorja Kobilarne Lipica Tomija Rumpfa želijo zavodu in lipicancem v tem letu povrniti ugled, ki ga je nekoč že imela. "Prav v ta namen je obletnica Kobilarne Lipica še kako dobrodošla. Želimo si, da bi bili v teh prizadevanjih uspešni in bi pripravili vse dogodke, ki smo si jih zamislili," je še dejal Rumpf.

V Lipico bodo najprej povabili tiste, ki jim bodo želeli pomagati pri barvanju desetih kilometrov ograj. "Bele ograje so za Lipico tako značilne kot beli konji. Vendar so potrebne barvanja in tu bomo za pomoč zaprosili vse, ki imajo radi Lipico. Skupaj bomo barvali ograje kar pet sobot v aprilu in maju, pri tem pa nam bodo tehnično pomoč nudili pri slovenski sekciji slikopleskarjev," je povedal lipiški direktor. Pobarvati bo potrebno kar 20

Direktor Kobilarne Lipica Tomi Rumpf

O. KNEZ

kilometrov lesenih letev in 4500 stebričkov.

Jubilejno leto bo Kobilarna Lipica obeležila tudi s posebno donatorsko akcijo Botri lipiških lipicancev jubilejnega leta. Z njo vabijo podjetja in posameznike, da postanejo botri enega od nekaj več kot 30 žrebet, ki se bodo v jubilejnim letu skotila v Lipici. Z donacijo v višini 1580 evrov bodo prispevali za obnovo ene od jahalnic.

Eden izmed osrednjih in najbolj množičnih dogodkov bo festival konjeništvu v začetku maja. Ker želijo biti turistična destinacija, prijazna družinam, bodo pripravili kar dva njim namenjena dogodka - 18. aprila tretji Čarobni dan in 15. maja praznovanje svetovnega dne družin. Veliko bo tudi športnih in drugih prireditev, ki bodo vse od konca marca do pozne jeseni vabile v lipiško kobilarno. (STA)

MESTRE - Zgodaj zjutraj na avtocesti

Slovenski voznik s tovornjakom v smrt

MESTRE - Včeraj zgodaj zjutraj se je na avtocestni povezavi pri Mestrah pripetila huda prometna nesreča, v kateri je izgubil življenje 33-letni slovenski državljani. Voznik tovornjaka avtoprevoznikega podjetja iz Bertokov pri Kopru (prometna policija iz Benetk njegovega imena včeraj popolne ni sporočila) je v megli vozil v smeri proti Trstu, ko ga je okrog 6.30 zaneslo v levo varnostno ograjo, med prehitevalnim pasom in nasprotnim voziščem. Še pred trčenjem se je tovornjak prevrnil, trk je bil tako grozovit, da je vozilo skoraj prebilo še drugo varnostno ograjo. Voznik je bil po poročanju medijev iz Veneta na mestu mrtev. Gre za prvo smrtno prometno nesrečo na avtocestni povezavi, ki so jo odprli februarja lani.

Polpriklonnik, ki je vozil za slovenskim težkim vozilom, se je

za las izognil trčenju, v zadnjem hipu je obrnil proti desnemu varnostnemu pasu in končal svojo pot ob ograji. Iz prikolicе slovenskega polpriklonnika je padel na cestišče tovor banan, ki je baje oplazil dve kombinirani vozili in avtomobil volkswagen golf. Dve osebi sta se telesno poškodovali, njihovo zdravstveno stanje včeraj baje ni vzbujalo večjih skrbi.

Do nesreče je prišlo na avtocesti A4 v občini Mirano (pokrajina Benetke), med izhodom za avtocesto A57 in avtocestno postajo Spinea. Ob 6.50 je prometna policija cel odsek zaprla za promet, vozila je preusmerjala na obvoznico pri Mestrah. Na avtocesti se je ustvarila ob štiri do šest kilometrov dolga kolona, poleg prometne policije so posegli gasilci in osebje pristojnega avtocestnega podjetja. Odsek so odprli za promet šele po štirih urah.

ZGODOVINA - Ukrep za zaščito nekdanjega fašističnega taborišča

»Boris Pahor zelo zaslužen za Visco Velika pozornost tudi s Kvirinala«

Profesor Ferruccio Tassin že »na lovu« na denar za ohranitev vsaj nekaterih stavb

VIDEM - Dobili so bitko, ne pa še vojne. Ferruccio Tassin je skoraj že »pozabil« na nedavni ukrep, s katerim je Zavod za spomeniško varstvo Furlanije-Juljske krajine zaščitil del območja nekdanjega fašističnega taborišča v Viscu v južni Furlaniji. Zaščitni odlok pomeni izhodišče za ovrednotenje kraja, kjer stavbe hitro propadajo, na trpljenje taboriščnikov (v veliki večini Slovencev) pa danes spominja le skromno obeležje. Treba je dobiti denar, da se ohrani kar se še ohraniti da, pravi Tassin, domačin iz Visca in koordinator združenja Terre sul confine (Zemlje na meji).

Tassinu je v bitko za ohranitev spomina na Visco uspelo pritegniti številne znane osebnosti, ki so podpisale poziv predsedniku republike Giorgiu Napolitanu. Zelo ga veseli, da je pobudo podprl tudi tržaški pisatelj in nekdanji taboriščnik Boris Pahor, čigar stališča o Viscu in fašizmu je z velikim poudarkom objavil Corriere della Sera. Članek v največjem italijanskem časopisu je bil zelo odmeven, za usodo Visca se je takrat začel zanimati tudi Kvirinal. Vse to je nedvomno vplivalo na sklep spomeniškega varstva, ki ga občinska uprava v Viscu ni sprejela z navdušenjem, prej nasprotno.

Občina, ki jo vodi desna sredina, je področje nekdanjega taborišča (dolgo let je bila tam vojašnica) namenila trgovsko-industrijskim obratom, načrti za gradnjo pa so zdaj delno padli v vodo. Uprava bo morala spremeniti svoje urbanistične načrte, denar za kakršne koli posege v nekdanjem taborišču pa bosta morali priskrbeti državna ali deželna uprava.

»Z Deželo imamo zelo slabe izkušnje. Dovolj je, da preberemo, kaj je deželna uprava odgovorila oziroma ni odgovorila svetniku Igorju Gabrovcu, ki

Ferruccio Tassin

jo je opozoril na zapuščenost in propadanje nekdanjega taborišča. Marsikdo na Deželi sploh ni vedel za obstoj taborišča. Sumim, da se podobno dogaja na ravni italijanske vlade, ki jo je na Visco v parlamentu opozoril furlanski poslanec Demokratske stranke Ivano Strizzolo,« pravi Tassin.

V Sloveniji se je o » aferi Visco« precej govorilo in pisalo, zato bi bilo koristno, da bi Slovenija nekaj konkretnega naredila za ohranitev spomina na taborišče, saj je bila glavna tamkajšnjih taboriščnikov vendarle slovenske narodnosti. V sosednjem Gonarsu je Jugoslavija svoj čas prispevala glavno denarja za postavitev spomenika na prostoru tamkajšnjega taborišča. Barake (taboriščniki so v glavnem bili v šotorih) so že zdavnaj izginile, ostaja neuresničena zamisel Illyjeve deželne uprave, da bi v Gonarsu uredili pot miru in spomina.

Sandor Tence

VISCO - Pretresljivo pričevanje nekdanjega taboriščnika

Milan v baraki z mamo, bratoma in sestrama, oče pa na Rabu...

LJUBLJANA - Milan Škrli je bil sedemletni deček, ko so ga italijanski vojaki skupaj z mamo Marijo, 17-letno sestro Ano, 18-letno sestro Mimo in s petletnim bratcem Ivanom z Dolenjske privedli v Monigo in nato v Visco. Kmalu se jim je z Raba, kjer je bil zaprt njihov oče Ivan, pridružil 16-letni Jože, ki je tudi okusil fašistično taborišče na dalmatinskem otoku. Družina Škrli je v Visco prišla marca leta 1943 v Monigo pri Trevisu pa avgusta leto prej.

Milan Škrli, upokojeni farmacevt, danes živi v Ljubljani. Pred kratkim je spet obiskal Visco oziroma to, kar ostaja od nekdanjega taborišča. Novico, da je italijanska država zaščitila nekdanje območje, kjer je preživel nekaj mesecev svojega otroštva, je sprejel z zadovoljstvom, a tudi z grenkobo. »To bi morala Italija storiti že takoj po vojni. Danes je pozno, a morda še ne prepozno, da bodo mladi vsaj vedeli, kaj se je tam dogajalo z nami,« pravi Škrli, ki prijateljuje s profesorjem Ferruccio Tassinom. Brez njega bi najbrž Visco romal v dokončno pozabo.

»V Viscu so se družine lahko družile, ženske in otroci so bili sicer ločeni od moških in med barakami je raslo žito. Otroci smo radovedno opazovali klasje in ko je dozorevalo smo pobirali zrna. Srečni smo bili, ko se nam je z Raba pridružil brat Jože. Bil je sicer kost in koža in ko smo ga zagledali smo vsi jokali. Jožeta so namestili v barako za moške. Mama ga

je s pomočjo znanca oskrbovala s kruhom, potem pa je omogočila, da je brat prišel živeti v našo barako. Naša družina je bila spet skupaj, manjkal je le oče, ki je bil zaprt na Rabu,« pripoveduje Milan Škrli. Brat Jože je kmalu prišel k sebi in mama mu je čez nekaj časa pomagala, da so ga kot pomočnika »zaposlili« v kuhinji. Od tam je družini prinašal hrano.

Milan je v Viscu zbolel za plevritisom in se spominja, kako so okrog njega umirali taboriščniki. Kljub strogemu nadzoru so se taboriščniki družili med sabo in radi zapeli. Najraje so imeli slovensko Na-

brusimo kose že klas dozoreva in italijansko Bandiero rosso.

Milan Škrli je z mamo in z bratcem Ivanom (na sliki je Milan na desni) zapustil Visco 20. avgusta 1943, ob kapitulaciji Italije 8.9.1943 so taborišče zapustili še sestri in brat Jože. Doma so jim Italijani požgali dom, zatoščiče jim je nudil stric in kmalu po 8. septembru se jim je z Raba pridružil oče. Družina Škrli je preživela več taborišč, Milan se še sedaj spominja kako je po vojni večkrat sanjal rumeno žito iz Visca...

S.T.

GORICA - Sejmišče 19.-21. Marec 2010

Pollice Verde

Sejem Zelenih Prstov

6. Razstava

6. Prodajni sejem

Vrt, park, urbano zelenje, ekologija, življenje na prostem

VSTOP PROST

URNIK: petek, sobota in nedelja 10.00 - 20.00

tel. 0432.4951 www.udinegoriziafiere.it info@udinegoriziafiere.it

pridritelj

Udine Fiere
Udine e Gorizia Fiere SpA

v sodelovanju z:

sponsor

POLITIKA - Predsednik vlade na volilnem shodu v Neaplju znova napadel sodstvo

Berlusconi: Santorovi tv procesi so nesprijemljivi

Ustavno sodišče ni zamrznilo »pojasnjevalnega« odloka - Po sprejemu Sgarbijeve liste v Laciju odlog volitev?

AFERA AGCOM-RAI Innocenzi pred etičnim odborom

GIANCARLO
INNOCENZI
ANSA

TRANI - Preiskavo AGCOM-RAI o poskusih utišanja televizijske oddaje RAI Annozero in usmerjanja televizijskega dnevnika RAI TG1 bosta verjetno že od danes vodili dve javni tožilstvi, in ne več eno. Tisti del preiskave, ki zadeva predsednika vlade Silvia Berlusconi (osumljen je izsiljevanja in grožnji), bo namreč na zahtevo samega premijera prevzelo sodišče v Rimu, ki je pristojno za sojenje članom vlade, medtem ko bosta direktor televizijskega dnevnika TG1 Augusto Minzolini ter komisar Jamstvene oblasti za komunikacije (AGCOM) Giancarlo Innocenzi še naprej pod drobnogledom javnih tožilcev iz Tranja, ki so začeli preiskavo.

Medtem je svet AGCOM včeraj sklenil, da bo zaprosil notranji etični odbor ustanove, naj oceni položaj Innocenzija. Kot izhaja iz objavljenih zapiskov prisluhov, je namreč Innocenzi večkrat zagotovil Berlusconi pomoč pri poskusih, da bi utišali oddajo Annozero, ki jo po drugi televizijski mreži RAI vodi novinar Michele Santoro. Etični odbor je že napovedal, da bo zavzel stališče, potem ko bo spornega komisarja zaslišal.

Medtem se je včeraj zmanjšala napetost, ki je nastala med vlado in višjim sodnim svetom zaradi preiskave tranjskih tožilcev. Višji sodni svet je namreč včeraj sklenil, da ne bo uvedel preiskave, kot je prvotno nameraval, o delu inšpektorjev, ki jih je v Trani poslal pravosodni minister Angelino Alfano. Omejil se bo na to, da bo odobril načelno stališče o tem, kako morajo ministrski inšpektorji spoštovati preiskovalno tajnost ter sploh avtonomijo javnih tožilcev in preiskovalnih sodnikov.

RIM - Ustavno sodišče ni sprejelo zahteve deželne uprave Lacija, naj suspendira »pojasnjevalni« zakonski odlok, ki ga je vlada odobrila 5. marca, da bi rešila desnosredinske kandidatne liste, ki niso bile predložene v skladu z zakonskimi določili in so bile zato zavrnjene. Ustavni sodniki so očitno smatrali, da odlok v veljavi ne povzroča »hude in nepopravljive škode«, zaradi katere bi ga morali preventivno zamrzniti, preden bi se o njegovi ustavnosti dokončno izrekli. To se bo predvidoma zgodilo čez kak mesec. Deželna uprava Lacija je vložila pritožbo v prepričanju, da odlok ni v skladu z ustavo, ker se vtika v deželno volilno zakonodajo, ki je v pristojnosti posameznih dežel.

Medtem pa je lacijsko upravno sodišče v sredo sprejelo kandidatno listo Rete Liberal-Sgarbi, ki jo je predložil likovni kritik in politik Vittorio Sgarbi v okviru desnosredinske volilne naveze predsedniške kandidatne Renate Polverini za Lacij, a sta jo volilni urad in prizivno sodišče zavrnili zaradi nezadostnega števila podpisov. Sgarbi je takoj napovedal, da bo zahteval 15-dnevno odložitve volitev, tako da bi imel na razpolago 30 dni za volilno kampanjo, kakor določa zakon. Ni izključeno, da bi do odložitve deželnih volitev v Laciju res prišlo. To možnost je potrdil tudi vršilec dolžnosti predsednika deželnega odbora Lacija Esterino Montino, ki pa je pojasnil, da bi bil za to potreben pristanek notranjega ministra.

Medtem pa se volilna kampanja za deželne volitve, ki bodo oz. naj bi bile 28. in 29. marca, nadaljuje. Voditelj Ljudstva svobode in premier Silvio Berlusconi je sinoči nastopil v Neaplju na volilnem shodu desnosredinskega predsedniškega kandidata za Kampanijo Stefana Caldora. Ponovno je napadel sodnike, češ da z zavračanjem kandidatnih list in s tempiranimi preiskavami postavljajo pod vprašaj demokracijo, in vnovič napovedal temeljito reformo pravosodnega sistema. Svoje zavzemanje za ukinitve televizijske oddaje Annozero, ki ga je razkrila preiskava AGCOM-RAI, pa je označil za »dovoljeno in dolžno«, češ da Santoro v svoji oddaji inscenira procese, ne da bi zagotovil pravico do obrambe.

Silvio Berlusconi
ANSA

SODSTVO IN POLITIKA - Korupcija v javnem zdravstvu

Nekdanji podpredsednik Apulije Frisullo za zapahi zaradi korupcije

Sandro Frisullo

BARI - Nekdanji podpredsednik dežele Apulije Sandro Frisullo iz vrst Demokratske stranke je od včeraj za zapahi pod obtožbo združevanja v zločinske namene, korupcije in motnja dražbe. Aretirali so ga po nalogu preiskovalnega sodnika Sergia Di Paola iz Barija v okviru korupcijske afere, ki že več mesecev pretresa javno zdravstvo v Apuliji.

V središču afere sta brata Giampaolo in Claudio Tarantini iz Barija, lastnika podjetij z medicinskimi napravami, ki sta delala posle s podkupovanjem politikov in zdravstvenih funkcionarjev. Giampaolo Tarantini, ki je že štiri mesece v hišnem priporu v Rimu zaradi afere z dekleti na poziv in kokainom, v katero je vpleten tudi predsednik vlade Silvio Berlusconi, je preiskovalcem povedal, da je Frisullo favoriziral njegova podjetja v zameno za denar v gotovini in za spolne usluge.

Preiskovalni sodnik iz Barija je poleg za Frisullo izdal zaporne naloge še za tri druge osebe. V zaporu se je tako znašel upravni direktor zdravstvenega podjetja iz Lecceja Vincenzo Valente, v hišnem

priporu pa sta funkcionar istega zdravstvenega podjetja Roberto Andrioli in primarij za nevrokirurgijo v bolnišnici v Lecceju Antonio Montinaro. Gre za ljudi, ki so tako ali drugače sodelovali s Frisullom.

Da je Frisullo vpleten v nečedne posle, je prišlo na dan že pred skoraj letom dni. Prav zaradi tega je moral julija lani zapustiti deželno vlado Apulije, ki ji predseduje voditelj gibanja Levica, ekologija in svoboda Nichi Vendola, sicer levosredinski predsedniški kandidat na skorajšnjih deželnih volitvah.

Frisullova aretacija je takoj odjeknila v političnih krogih. Načelnik Ljudstva svobode v senatu Maurizio Gasparri je dejal, da gre za hud škandal, in se je vprašal, ali ni preiskava v Tranju, ki »mlati prazno slamo« in v katero je vpleten premier Silvio Berlusconi, nastala samo zato, da bi prikrili afero, v katero je vpletena levica v Apuliji. Voditelja Demokratske stranke Pier Luigi Bersani in Italije vrednot Antonio di Pietro pa sta dejala, da je treba pustiti sodno oblast, da v miru opravlja svojo nalogo. Podobno se je izrazil Vendola.

Santoro: V ZDA bi že izbruhnil nov škandal Watergate

Bologna - »Če bi se v ZDA zgodilo to, kar je razkrila preiskava AGCOM-RAI, bi že izbruhnil nov škandal Watergate. V nobeni demokratični državi ne bi sprejemali takšnega napadanja na svobodo informacije.« Tako je povedal voditelj oddaje Annozero Michele Santoro, ko je včeraj v Bologni predstavil protestno pobudo »RAI za eno noč«, ki jo bo priredil 25. t. m. v bolonjskem PalaDozza proti sklepu RAI o zamrznitvi debatnih oddaj do deželnih volitev. Santoro je napovedal, da se bosta večera, ki ga bodo oddajale nekatere spletne televizije, med drugimi udeležila Daniele Luttazzi in Giovanni Floris.

Januarja prvi porast izvozov po 15 mesecih

RIM - V januarju je italijanski izvoz po podatkih zavoda Istat prvič po petnajstih mesecih zabeležil pozitivnih podatkov, in sicer enoodstotni porast v primerjavi z januarjem 2009. V primerjavi z decembrom 2009 pa je bilo izvoza za 1,6 odstotka manj. Obratno velja za uvoz: v primerjavi z januarjem 2009 je prišlo v Italijo za 0,3 odstotka manj dobrin, v primerjavi z decembrom 2009 pa za 1,1 odstotka več. Strokovnjaki Istate poudarjajo, da je zmerno pozitiven trend po daljši krizi potrebno pripisati povečanju izvozov v države zunaj Evropske unije, predvsem v Turčijo in Kitajsko ter druge azijske države.

Marcella Dell'Utrija spravi v škipce Pasolini

RIM - Marcella Dell'Utrija, soustanovitelj stranke Forza Italia, ki je bil že obsojen zaradi sodelovanja z mafijo, ima zdaj brzokone novo preglavico, tokrat književno. Senator je pred časom v nekaterih intervjujih izjavil, da je prebral 70 strani dolg rokopis izpod peresa Pier Paola Pasolinija, in sicer izgubljeno zadnje poglavje posthumnega Pasolinijevega romana Petrolino. Trdil je, da bo rokopis pripomogel k razkritju številnih skrivnosti, povezanih s smrtjo samega Pasolinija, pa tudi z družbo ENI in smrtjo Enrica Matteja. Nekdanji tajnik Demokratske stranke Walter Veltroni je pozval sile javnega reda, naj preverijo, kako je rokopis prišel v senatorjeve roke in če je sploh to res. »Če je res, da poglavje obstaja, kdo ga je odnesel iz Pasolinijeve hiše in kdo ga je izročil ljudem, ki za upravljanje pisateljeve dediščine niso pristojni?«, je spraševal Veltroni. O zadevi je spregovoril še v parlamentu, kjer je vložil vprašanje ministru za kulturo Sandro Bondiju in zahteval poseg karabinierjev. Bondi je zagotovil, da bo skrivnosti prišel do dna, in pristavil, da mu je Dell'Utrija potrdil, da je rokopis prebral.

TV - Zaradi žaljivih izjav o papežu Aldo Busi izključen iz vseh oddaj RAI

RIM - Pisatelj Aldo Busi je javna televizija RAI izključila iz vseh svojih oddaj.

Dokaj neobičajno in radikalno odločitev je včeraj sporočil direktor druge mreže RAI Massimo Liofredi. Vzrok za cenzuro so bile Busijeve izjave med sredino oddajo Otok slavnih. Busi je v neposrednem prenosu iz Nikaragve izrekel nekaj ostrih kritik na račun papeža in vlade Silvia Berlusconi. V zvezi s papežem je dejal: dokazano je, da se za homofobi skrivajo zamorjeni homoseksualci in taki ljudje škodijo družbi. Busi se je tudi spraševal, »čemu je služila« Berlusconijska vlada, če ne bo uvedla davčne reforme v stilu »manj davkov, a za vse« ...

Odločitev javne televizije so pozdravili številni politiki desne sredine, medtem ko so opozicijski predstavniki molčali. Z njo so bili veseli tudi v odboru Codacons, čeprav so poudarili, da bi morali Busija zaradi vulgarnosti izključiti že po prvih reprizah Otoka slavnih.

ALDO BUSI
ANSA

GOSPODARSTVO Enel lani s 5,4 milijarde evrov dobička

MILAN - Energetski koncern Enel je v letu 2009 ustvaril 5,4 milijarde evrov čistega dobička, kar je 1,9 odstotka več kot leto prej. Prihodki Enela so se povečali za 4,7 odstotka na 64 milijard evrov. V družbi pričakujejo, da bodo v letošnjem letu poslovali stabilno, absolutna prioriteta družbe pa je zmanjšanje zadolženosti. Lani je bila družba zadolžena za 50,87 milijarde evrov, v letošnjem letu pa naj bi dolg znižali na 45 milijard evrov. Velik del Enelovega dolga je posledica prevzema španske italijanske energetske družbe Endesa v lanskem februarju. Enel je takrat prek španskega gradbenega podjetja Acciona za 11,1 milijarde evrov pridobil 25-odstotni delež v Endesi in tako svoj delež povečal na 92 odstotkov. Medtem ko je Enel lani le za malenkost zvišal čisti dobiček, pa je bila rast bruto dobička obilnejša. Znašal je dobrih 16 milijard evrov, kar je 12,1 odstotka več kot v letu 2008.

DEMOGRAFIJA - Poročilo zavoda Istat za leto 2008

Leta 2008 višja rodnost, 12,6% otrok priseljencev

RIM - Statistični zavod Istat je objavil podatke o vpisih v italijanski matični urad. Iz njih izhaja, da se je v Italiji leta 2008 rodilo 576.659 novorojenčkov. Med njimi je dečkov več kot deklic (okrog 15.000 več): med dečki je najbolj razširjeno ime Francesco, med deklicami pa Giulia (v Furlaniji-Julijskih krajini pa med dečki prednjači ime Matteo).

Leta 2008 se je v Italiji rodilo okrog 13.000 otrok več kot leta 2007, po mnenju demografov in statistikov pa s tem težave s prenizko rodnostjo niso odpravljene: gre za »relativni maksimum«, ki ga bo v prihodnjih letih težko izenačiti.

Rodnost ostaja vsekakor višja med tujkami: če ima vsaka italijanska mama 1,32% otroka, jih imajo tujke 2,31%. Precejšnje razlike so tudi pri srednji starosti poročin: srednja starost Italijank je 31 let, tujih državljanek pa 28.

Novorojenčki staršev, ki so tuji državljani, predstavljajo 12,6% celote, otroci, ki imajo vsaj enega starša-tujca, pa 16,7% (v severovzhodni Italiji 24,8%, na Sardiniji pa 5,5%).

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV - V nedeljo v Trstu, Gorici in Kobaridu

Svetovni dan poezije ali »Jaz grem skozi park. Nekdo igra klavir ...«

Ob Kosovelovem kipu ob 11. uri glasbeno-pesniški praznik: branje poezij in nastop Martine Feri

Prvi pomladni dan, 21. marec, je tudi svetovni dan poezije. Tako je pred enajstimi leti določila Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in umetnost (UNESCO). Praznik bo v nedeljo proslavila tudi Zveza slovenskih kulturnih društev in sicer s tremi prireditvami, ki bodo skoraj sočasno potekale v Gorici, Kobaridu in Trstu. Včeraj so jih predstavili na tiskovni konferenci v Narodnem domu.

Kot je poudaril deželni predsednik ZSKD Marino Marsič, zaseda letos poezija vidno mesto v programu organizacije. V sklopu projekta Povsem pesem prireja na primer dva pesniška natečaja: prvi, razpis za izvorno ljubezensko poezijo v režiji KSD Rojanski Krpan, zapade ravno v nedeljo, drugega pa bodo predstavili aprila. Projekt, ki bo v nedeljo potekal v znamenju Kosovelovih verzov »Jaz grem skozi park. Nekdo igra klavir.«, se tudi umešča na to področje in istočasno poudarja deželno dimenzijo ZSKD ter željo po sodelovanju s sosedi.

Tako bo v tržaškem Ljudskem vrtu v nedeljo zjutraj glasbeno-pesniški praznik, posvečen Srečku Kosovelu. Ob njegovem doprsem kipu se bodo zbrali gojenke in gojenci gledališke šole Studio Art, ki bodo prebrali izbor Kosovelovih poezij (v izvorniku in italijanskem prevodu). Verze kraškega pesnika bodo prebrali tudi pesnica Sanja Širec in pesniki Roberto Dedenaro, Marko Kravos ter Luca Visentini.

S Kosovelu posvečenim sporedom se bosta predstavila tudi pevka Martina Feri in kitarist Marko Čepak-Maki, med njunim nastopom pa bo akademski slikar Simon Kastelic izdelal umetniško delo, ki bo seveda posvečeno Kosovelu.

Nedeljski dogodek, ki bo potekal ob vsakem vremenu, je nastal na pobudo Slovenskega kluba, pri njegovi izvedbi pa sodelujejo gledališka šola Studio Art, združenje Casa della Letteratura ter ZSKD; pričetek ob 11. uri.

V Gorici se bodo ljubitelji poezije zbrali v Ljudskem vrtu na Korzu Verdi, v bližini kipa Simona Gregorčiča. Od 11. 30 bodo poezije brali slovenski in italijanski pesniki oziroma pesnice Claudia Voncina, Liliana Visintin, Jurij Paljk, David Bandelj, Giovanni Fierro, Francesco Tomada, Alberto Princis in Roberto Marino Masini, nastopil pa bo tudi Kvintet flavt Glasbene matice (Tjaša Bajc, Sara Bembi, Jagoda Castellani, Petra Marega in Carlo Venier).

Kot je poudarila goriška predsednica ZSKD Vesna Tomsič, poteka goriški poklon poeziji pod pokroviteljstvom občinske in pokrajinske uprave, ob ZSKD pa sodelujeta tudi Glasbena matica in Društvo socialne promocije Metropolitana. Slednje združuje pesnike in slikarje, ki skrbijo za murala pri Podgovori, v nedeljo pa bodo v Ljudski vrt prinesli enajstmetrski zid iz stiropora: predvsem »neuradni« pesniki so vabljeni, da nanj prilijejo svoje verzje.

Marina Cernetig (predsednica ZSKD za Videmsko) je predstavila srečanje Prestopimo z Gregorčičem pomladni prag. Beneški Slovenci se bodo v nedeljo ob 11.15 zbrali pri Gregorčičevem kipu v Kobaridu, kjer bodo s prijatelji iz Posočja proslavili svetovni dan poezije. Zamisel je zaživel za lani na pobudo Zlatka Smrekarja in Marjete Manfrede Vakar, letos pa pri njej sodelujeta tudi Inštitut za slovensko kulturo iz Špetra in ZSKD. Svoje sodelovanje so že napovedali slovenski in fur-lanski pesniki, vsakdo pa se jim lahko pridruži in prebere nekaj verzov: nastopili bodo gojenci glasbene šole Tolmin. V primeru slabega vremena bo prireditev v domu Andreja Manfreda.

Čezmejno sodelovanje je v teh krajih že ustaljeno, v prihodnjih tednih pa bodo prebivalci Benečija in Posočja imeli na voljo še dodaten instrument: prvo čezmejno društvo ustvarjalcev. »Nočemo ostati zaprti v svojih dolinah, zato se želimo vključiti v večji slovenski kulturni prostor,« je pojasnila Marina Cernetig.

Beneške zamisli bi morda veljalo posnemati tudi kje drugje ... (pd)

Kosovelov kip v Ljudskem vrtu KROMA

Predsedniki ZSKD Marina Cernetig, Marino Marsič in Vesna Tomsič KROMA

BAZOVICA - Protest in bojkot srečanja o projektu Natura 2000

Banovci ne smejo sekati na svoji zemlji Agrarna skupnost protestira pri deželni upravi

Banovce je pred tedni pričakalo neprijetno presenečenje, ko jim je deželna gozdarska uprava prepovedala sečnjo na lastni zemlji, v priporočenem pismu pa je med drugim celo pisalo, da zemljišče ni last domačinov, temveč Občine Trst. Dolgoletni problem nedorečenih in neurejenih lastniških odnosov med jusi in srenjami ter tržaško občino je brzkone zmedlo pristojni deželni urad, ki je po vsej verjetnosti zagrešil grobo birokratsko napako.

Včeraj je Agrarna skupnost, ki združuje jusarske in srenjske odbore tržaške pokrajine, priredila nujen sestanek na Padričah, nakar so se člani preselili v bazovski Naravoslovni in didaktični center. Pred srečanjem o urbanističnih in gospodarskih pogledih projekta Natura 2000 so, ob navzočnosti predstavnikov krajevnih uprav in organizacij, povedali, kaj jih žuli, nakar so iz protesta bojkotirali srečanje. Iz solidarnosti je bazovski center zapustil še marsikdo, tako da je omizje o projektu Natura 2000 potekalo v zelo okrnjeni zasedbi. Protest je bil omikan, predsednik Agrarne skupnosti Vladimir Vremec je pojasnil, kaj se dogaja v Banih, zahteval pa je sestanek z vodjo gozdarske uprave in deželnim odbornikom za kmetijstvo Claudiom Violinom. »Ko bodo prepoved sečnje preklicali, bomo sedli za mizo,« je dejal Vremec. Carlo Grgič je z grbom v roki spomnil, da je bil banovski jus ustanovljen davnega leta 1837, več kot sto let pred italijansko ustavo in da jusarska imovina ne more biti vprašljiva. Prireditelja večerajskega srečanja, Roberto Chiesa in Pierpaolo Zanchetta, sta izrazila razumevanje nad protestnim bojkotom in obžalovala nastalo situacijo. Zanchetta se je obvezal, da bo z zadevo seznanil pristojne.

Predsednik banovskega jusa Guglielmo Hussu je 3. februarja z ustreznim obrazcem obvestil gozdarsko upravo, da bodo Banovci sekali oz. odstranjevali drva in očistili gozd na zemljišču pri Starem kalu, ki obsega približno hektar površine. Odgovor, ki ga je prejel mesec pozneje, je bil negativen. V pismu, ki ga je podpisal direktor gozdarskega nadzorništva za tržaško in goriško pokrajino Aldo Cavani, piše, da pristojnost banovskih jusarjev za sekanje in negovanje gozda na omenjenem območju ni bila dokazana. Obravnani parceli v računalniški podatkovni bazi zemljiške knjige nista popisani, v podatkovni bazi katastra pa piše, da je lastnik parcel Občina Trst. Na podlagi teh ugotovitev je gozdarska uprava, tako kot je že storila pred desetletjem, sečnjo prepovedala.

Dvorana v bazovskem naravoslovnem centru je bila med protestnim nastopom Agrarne skupnosti polna, srečanje o urbanističnih pogledih projekta Natura 2000 pa je zaradi bojkota nato potekalo v okrnjeni zasedbi

KROMA

Vremec, Grgič in Hussu zatrjujejo, da je iz zemljiške knjige jasno razvidno, kdo je lastnik parcel, in sicer Jus Bani. Sodnik je to ugotovil že leta 1864, ko je z odločbo potrdil, da zemljišča v Banih, na Opčinah, v Križu in drugod niso last tržaške občine. Banovcem so zemljo odvzeli leta 1923, ko je last prevzela Občina Trst, šele leta 1988 pa so na pobudo Agrarne skupnosti spet vpisali v zemljiško knjigo starega lastnika - jusarje.

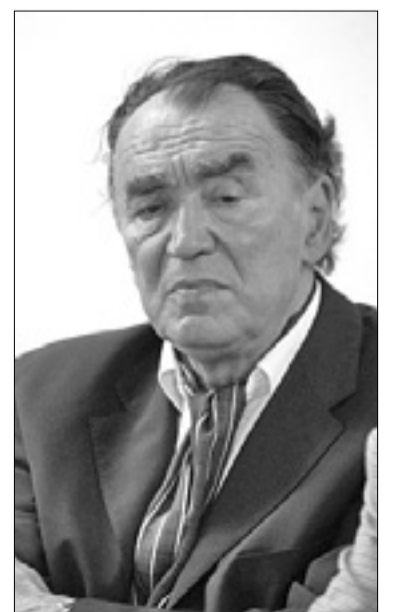
Deželni svetnik Igor Gabrovec je napovedal, da bo vzpostavil stik z odbornikom Violinom, komentiral pa je, da gre za zaostrovanje odnosov med gozdarsko službo (in posredno deželno upravo) ter kraškimi ljudmi »zaradi vprašanja lastništva jusarsko-srenjskih zemljišč, ki se vleče predolgo«. Vremec je, tudi v zvezi s spornimi zaščitnimi območji ZPS in SIC, citiral predstavnico Sveta Evrope Maguelonne Dejeant-Pons, ki mu je pred nedavnim potrdila, da kdor izvaja evropska določila, mora v vsakem primeru upoštevati krajevno prebivalstvo. »V Sloveniji podobnih težav nimajo,« poudarja Vremec, ki meni, da so srenje in jusi premalo upoštevani, da tudi slovenski krovni organizaciji ne priznavata njihove pomembne vloge ter da je Agrarna skupnost marsikomu trn v peti, »ker je edina resna civilna družba, ki zastopa vse, ne glede na ideološke razlike«. (af)

SKUPINA 85 - V baru-knjigarni Knulp

Drevi poklon Milanu Rakovcu

Skupina 85 Trst v sodelovanju s Hrvaško skupnostjo v Trstu - Hrvatskom zajednicom u Trstu prireja danes ob 18. uri v baru-knjigarni Knulp (Ul. Madonna del Mare 7) poklon istrskemu pisatelju, časnkarju in publicistu Milanu Rakovcu Hommage.

Z gostom se bosta pogovarjala Pierluigi Sabatti in Patrizia Vascotto. S svojo besedo bodo sodelovali Boris Biletić, Roberto Dedenaro, Ivan Crico, Marko Kravos, Franco Juri, Taja Kramberger in Marino Vocci, s sliko Gianfranco Abrami, z glasbo pa Alfredo Lacosegliaz, Daniele Furlan in Cristina Verità. Prisotne bosta pozdravila predstavnik Zdrženja Altamarea in krožka za istrsko-beneško kulturo Istria. Srečanje bomo sklenili z družabnostjo.

Dvesto kilogramov cigaret

Finančna straža je v začetku letošnjega leta že večkrat naletela na avtomobiliste, ki za skromne vsote denarja (v povprečju petsto evrov) na skrito prevažajo tuje cigarete v Italijo. Po predaji cigaret se vozniki vračajo v vzhodno Evropo, kjer jih navadno čaka nov prepovedan tovor. Stražniki so v zadnjih mesecih prijeli 27 tihotapcev, največ jih je prihajalo iz Ukrajine (15), sledijo Italijani, Madžari in Poljaki (po 4) ter Čehi (3). Zasegli so 18 vozil, v katerih so zavojčki cigaret v bistvu polnili tapiserijo. Vozniki so v avtomobilih tovorili tudi ribiške palice, športno in drugo opremo, da bi uspešno prestali cestne kontrole. Do zadnjega zaseda je prišlo na Fernetičih, kjer je finančna straža ustavila luksuzen mercedes E200 compressor. Ukrajinski voznik je trdil, da je na poslovnem potovanju (kar je bilo v nekem smislu tudi res). Na zadnjem in prednjem sedežu je pod odejami skrival dvesto kilogramov cigaret.

Prerekanje s palico

V sredo zvečer je na Ponterosu prišlo do prerekanja, sprlo se je nekaj mladih, ki so pregledoboko pogledali v kozarec. Eden od njih, 20-letni A. S., je ostalim začel groziti s palico. Posegla je policija, ki je nasilneža zaradi nezakonitega posedovanja palice kazensko ovadila, zaradi vinjenosti pa ga je še oglobila.

ZAHODNI KRAS - Včeraj ogled športnega objekta

Korak na poti do ureditve centra Ervatti pri Proseku

Strukturo in območje sta si ogledala tržaški župan Dipiazza in zgoniški župan Sarđoč

Športni center Ervatti je treba primerno urediti. Popraviti, kar je treba, in obnoviti to, kar je dotrajano. Kajti: športna struktura je za kraško območje pomembna in se lahko razvije v res pomembno športno-družbeno območje.

Taka je bila poanta včerajšnjega ogleda centra Ervatti pri Proseku. Tržaški župan Roberto Dipiazza, zgoniški župan Mirko Sarđoč, predsednik proseškega odbora za ločeno upravljanje jusarskega premoženja Bruno Rupel, predsednik ŠD Kontovel Marko Ban in tržaški občinski svetnik Demokratske stranke Stefano Ukmar so se po ogledu porazgovorili ter se domenili, kaj storiti, kako in kdaj. Športni center Ervatti se nahaja v zgoniški občini, na jusarskem zemljišču, ki ga sicer upravlja jusarski odbor, pri tem pa ima pomembno besedo tržaška občina. Jusarski odbor je že pred leti prejel deželni prispevek v višini 750 tisoč evrov za popravilo in ureditev strukture. Za to pa je potreben načrt, ki bi ga morala izdelati tržaška občina. Ob tolikih subjektih je zadeva dokaj zapletena. Za še večjo zapletenost je poskrbel predlog tržaške občine o ureditvi ragbyskega igrišča na nekdanjem igrišču Primorja na Rouni, kar naj bi udeležili z deželnim prispevkom.

Med včerajšnjim ogledom centra Ervatti ni bil govor o tem drugem predlogu. Udeleženci so se omejili na športno središče nekdanjih pristaniških delavcev.

Župan Dipiazza je uvidel, da je treba posodobiti grelna centrala in sploh gretje v dvorani, ki jo upravlja ŠD Kontovel, medtem ko Primorje skrbi za travnato nogometno igrišče. Prav tako je treba urediti balinišče.

Župan Dipiazza je uvodoma ugotovil, da je sramotno pustiti strukturo v takem stanju, pri čemer je tudi prevzel del krivde, saj v devetih letih županovanja mu ni uspelo primerno poseči. Predlagal je postopno ureditev. Najprej naj bi se lotili grelna centrale. Potem naj bi prišla na vrsto velika dvorana s košarkarskim igriščem, nato še balinišče.

Domenjeno je bilo, da bodo občinski tehniki čim prej pripravili predhodni načrt, da bi ga skupno ocenili (z jusarji in zgoniško občino), temu naj bi sledil izvršilni načrt in takoj zatem začetek del.

M.K.

Tržaški župan Roberto Dipiazza (v sredini) med ogledom centra Ervatti; ob njem predsednik proseškega jusarskega odbora Bruno Rupel in občinski svetnik Stefano Ukmar (levo) ter zgoniški župan Mirko Sarđoč in predsednik ŠD Kontovel Marko Ban (desno)

KROMA

PROSEK - Zapuščena in razbita na Rouni

Kdo naj odstrani rulotko?

Zgoniška občina izdala odločbo o odstranitvi, jusarski odbor poredoval akt tržaški občini

Med včerajšnjim ogledom območja Rouni pri Proseku so se tako tržaški župan Roberto Dipiazza kot njegov zgoniški kolega Mirko Sarđoč in predsednik proseškega jusarskega odbora Bruno Rupel zazrli v na pol prevrnjeno, vso potolčeno in poškodovano stanovanjsko prikolicico. Že nekaj časa je samevala tik električnega daljnovoda, pa jo je pretekli teden sunek burje prevrnil na bok. Razbitino bi bilo treba odstraniti, je pokomentiral župan Dipiazza. A kdo naj to stori?

Območje sodi pod zgoniško občino. Župan Sarđoč je podpisal že nekaj odločb o odstranitvi odpadkov na Rouni. Zadnje čase so jo neznanci samovoljno izbrali za odlagalnišče, tako so se na prostem zbrali številni veliki odrabljeni predmeti. Zgoniška občina je poslala odločbo proseškemu jusarskemu odboru, predsednik odbora Rupel pa jo je posredoval tržaški občini. Kajti, jusarski odbor je zaenkrat le upravitelj jusarskega premoženja.

Ko bi bil jusarski odbor tudi pravno lastnik zemljišča, bi moral sam poskrbeti za očiščenje območja, ker pa to ni, odstranjevanje velikih odpadnih predmetov ne more biti v njegovi pri-

stojnosti, je pojasnil Rupel. Vsa zadeva se je ustavila v občinskih uradih, talec nedorečenosti o lastništvu jusarskega zemljišča na proseškem koncu.

M.K.

AD FORMANDUM - V torek, 30., in sredo, 31. marca

Tečaj priprave velikonočnih jedi

V gostinskem centru na Fernetičih med 18. in 21. uro - Tečaj je namenjen gospodinjam, mladim začetnikom in ljubiteljem kuhinje - Vodila ga bo Klavdija Bizjak

Bližajo se velikonočni prazniki. Praznovanje velike noči zaznamujejo tudi tradicionalne velikonočne dobrote. Najbolj znane velikonočne jedi v naših krajih so žolca, jagne in potica. Ali bi jih želeli pripraviti po starih receptih, hkrati pa jim dodati še kanček »modernosti«?

Ad formandum prireja 8-urni tečaj priprave velikonočnih jedi. Tečaj bo potekal v dneh dne, in sicer v torek, 30. marca, in v sredo, 31. marca, v prostorih gostinskega učnega centra Ad formanduma na Fernetičih med 18. in 21. uro. Pod vodstvom Klavdije Bizjak bodo udeleženci tečaja pripravili žolce z govedino in korenovkami z mladimi solatkami in polentinim čipsom, pinco z velikonočno šunko in hrenovo omako, torto z mlado čebulico in omako iz paprike, govejo juho s šunkinimi žličniki, pečeno jagnejče stegno s pisano zelenjavo in krompirjem v srajčki, velikonočna orehova potica, hruško v rdečem vinu z maskarponejevo kremo in amaretti ter melonin ali limonin sorbet.

»To so jedi, ki temeljijo na lokalnem velikonočnem izročilu, hkrati pa vsebujejo pomladne sestavine. Niso pretirano zahtevne, dober rezultat pa je zagotovljen,« pravi kuharica Klavdija Bizjak. »Tečaj namenjamo gospodinjam, ki si želijo osvežiti znanje o pripravi žolce, mladim začetnikom, ki bi radi postregli prijateljem in znancem s tradicionalno velikonočno potico, vsem ljubiteljem kuhanja, ki želijo v dveh večerih spoznati sodobne postopke priprave tradicionalnih jedi,« pravi Anna Maria Milic, ki je pri Ad formandumu koordinatorica gostinskih programov. »Tečaj priprave velikonočnih jedi je prvi iz ciklusa kulinarčnih tečajev, ki jih načrtujemo v tem letu. Poleg tečajev iz splošnega kuhanja, ki bodo odprti javnosti, bomo priredili vrsto specifičnih tečajev, namenjenih določenim ciljnim skupinam, to je gostincem, kuharjem, natakarjem, z namenom dodatnega izpopolnjevanja v njihovi stroki,« dodajajo pri Ad formandumu ter vabijo vse zainteresirane, da naj se čim prej prijavijo na tel. 040-566360.

Tribu Litfiba drevi v Nabrežini

Danes, 19. marca, se v Kavarni Gruden v Nabrežini ponovno obeta zanimiv koncert od 21. ure. Tokrat bo na sceno stopila slovenska skupina Tribu Litfiba. Band ne izvaja avtorskih komadov, ampak je cover band znane skupine Litfiba. Kultni italijanski band je močno zaznamoval glasbeno sceno in od prvega albuma Desparecido (1985) je razvil prvotni zvok new wave v bolj poslušljivega in prodornejšega rocka. Skupina se je zatem podala v iskanje novih virov izražanja in z legendarnim frontmanom Piero Pelujem prešla na komercialni pop. Tribu Litfiba sestavljajo Sebastjan Morato, Danijel Brezavšček, Tadej Tadič, Marko Loredan in Igor Marasovič. Skupina preigrava komade, na katere jih vežejo spontanost, ne pristajanje na kompromise, angažiranost, opozarjanje na družbene probleme itd. Bend se je rodil leta 2006, po enoletnem počitku se vrača na koncertni oder, da bi ponovno očarali poslušalce, ki obožuje glasbo nasploh in Litfiba.

DS za ambicioznejši Trst

Skupina za urbanistiko in ozemlje pri Demokratski stranki vabi danes ob 17.30 v novinarski krožek (Korzo 13) na drugo srečanje v sklopu pogovorov o mestnih in okoljskih spremembah in upravljanju prostora. Tokrat bo gost vodja inženirske in okoljske službe v Znanstvenem in tehnološkem parku Area Science Park inženir Gianni Cozzi, ki bo spregovoril o okolju in njemu prijaznih strateških virih.

Pret-a-porter v bivši ribarnici

V okviru filmskih srečanj ob razstavi Mila e la notte-Mila in noč bodo danes v bivši ribarnici ob 17.30 predvajali komedijo Pret-a-porter Roberta Altmanava o modni industriji.

Nicole Piovanija drevi ne bo

Iz gledališča Rossetti so včeraj sporočili, da bo koncert Nicole Piovanija Ep-ta, ki je bil napovedan za današnji večer, odpadel zaradi tehničnih težav. O novem datumu bodo še poročali, vse dodatne informacije pa so na voljo pri blagajni gledališča oz. na tel. 040/3593511.

I like Vincent Price

V gledališču dei Fabbri (Ul. dei Fabbri 2, za Trgom Hortis) bo drevi ob 20.30 zaživel večer posvečen ameriškemu igralcu Vincentu Priceju. Nastopila bo skupina Bachibaflax, brali pa bodo odlomke del Poeja, Mathesona, Kuno-Kohna, Emilija in drugih. Pobudo za večer je dal Ugo Pierrri, sodelujejo pa igralci gledališča Contrada. Vstop je prost.

Knjižna novost v Minervi

V knjigarni Minerva (Ul. san Nicolò 20) bodo danes ob 18. uri predstavili zbirko poezij Sandre Marra Pellegrina. Un viaggio sotto il segno della cometa, ki je izšla pri založbi Ibskos. Z avtorico se bo pogovarjal Paolo Quazzolo.

Čista voda za zdrav svet

Generalna skupščina Združenih narodov je 22. marec razglasila za svetovni dan voda. Namen tega dne je opozoriti javnost, da je voda pomemben in neodoljiv naravni vir, ki omogoča življenje in razvoj človeka. Svetovni dan voda bomo obeležili tudi v Trstu. V nedeljo, 21. marca, bodo v sprejemnem centru miramarskega morskega rezervata priredili popoldan (od 15.30) ozaveščanja najmlajših o pomenu vode; udeleženci naj se najavijo na tel. 040/224147. Ravno tako v nedeljo pa bo podjetje AcegasAps priredilo vodene ogledne vodovoda Randač (od 8.30 do 17. ure) - ogled je brezplačen svojo prisotnost pa je tudi v tem primeru treba potrditi (do danes na tel 040/224147). Vodi, ki oblikuje tržaški Kras, pa bo posvečen tudi torkov večer, 23. marca. Ob 20.30 se bodo v kulturnem domu Igo Gruden v Nabrežini oglasili gozdni čuvaj in koordinator didaktičnega centra v Bazovici Diego Masiello, naravoslovec Nicola Bressi, geolog Franco Cosutta in Marco Francese. Več informacij je na voljo na spletni strani www.riservamarinamiramare.it.

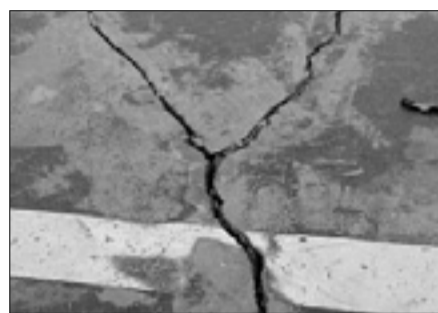

SOVODNJE - Vprašanje kotalkališča za društvo Vipava ni še rešeno

Čakajo jih tekmovanja, toda nimajo kje trenirati

Ob ponedeljkih lahko računajo na sovođenjsko telovadnico, za preostale dni pa zaenkrat nobene gotovosti

Razpoke na kotalkarski ploščadi

BUMBACA

S tem tednom so kotalkarice in kotalkarji društva Vipava s Peči ponovno ostali »brez strehe«. V ponedeljek, 15. marca, so morali zapustiti halo goriškega sejemskega razstavišča, kjer so trenirali od oktobra 2008, zaenkrat pa še niso našli alternativne dvorane, ki bi povsem zadoščala njihovim potrebam. Kotalkarjem, ki se na stopničasti in razpokani plošči na Peči v teh dneh pripravljajo na prva spomladanska tekmovanja, sta priskočili na pomoč sovođenjska občina in odbojkarsko društvo Soča, problem pa po besedah odgovorne za kotalkarsko sekcijo Tanje Peteani še zdaleč ni rešen.

»Od ponedeljka, ko smo morali oddati ključe hale sejemskega razstavišča, smo trenirali na odprtem. V ta namen smo očistili ploščo na Peči, ki žal ni ravno v najboljšem stanju, je pa edina možnost, ki nam je ostala. Upati moramo v naklonjeno vreme,« je povedala Peteanijeva in poudarila, da se bodo deželna tekmovanja začela že 27. marca, od maja dalje pa bodo na sporedu še državna tekmovanja, pokali in mednarodna srečanja. Delno je na potrebe društva s Peči uspela odgovoriti sovođenjska občina, ki je v dogovoru z odbojkarji Soče dosegla, da bodo kotalkarji uporabljali telovadnico ob ponedeljkih popoldne. »Poldruge ura tedensko seveda ne zadošča niti za potrebe desetčlanske tekmovalne skupine, zato smo poiskali pomoč tudi pri nekaterih drugih društvih v Vilešu in Starancanu ter pri zasebnikih, ki razpolgajo s prostimi skladišči. Zgleda, da obstaja možnost treniranja v skladišču v Sovodnjah, dokončnega odgovora pa še nimamo.« je povedala Peteanijeva, ki je zaskrbljena tudi nad naslednjo sezono: »Prej ali slej se bodo namreč začela dela za ureditev strehe nad kotalkarsko ploščo na Peči, kar pomeni, da bo tudi ta neuporabna.«

Kdaj bodo dela za pokritje plošče na Peči lahko stekla, pa je trenutno še težko napovedati. »Načrt, o katerem se bomo predhodno pogovorili z društvom Vipava, bomo lahko dali izdelati šele takrat, ko bomo dobili deželni in pokrajinski prispevek, s katerima bomo krili del stroškov. To naj bi se po napovedih pokrajine zgodilo v kratkem,« je povedala županja Alenka Florenin in spomnila, da je bila streha nad kotalkarsko ploščo na Peči, ki bo dokončno rešila problem društva Vipava, že lani vključena v deželni seznam prioritarnih javnih del, financirana pa bo letos. »Najvišji predvideni strošek za izgradnjo strehe nad kotalkarsko ploščo je 217.500 evrov. Dežela financira 75 odstotkov stroškov, skratka 163.125 evrov v obliki 20-letnega prispevka. Ta denar bo služil za kritje obresti posojila, ki ga bomo najeli. Del denarja bo vsekaror prispevala tudi pokrajina Gorica, ki nam bo v ta namen dodelila 40.000 evrov,« je zaključila Floreninova. (Ale)

GORICA - Onesnaževanje izmeničnih tablic ta teden ne bo

Ker je koncentracija PM10 upadla, so ukrepe preklicali

Goriška občina je včeraj preklicala alarm zaradi previsoke stopnje onesnaženosti zraku v mestu. V sredo so naprave okoljske agencije ARPA namreč izmerile nižjo količino strupenih prašnih delcev PM10 kot v prejšnjih dneh, zato uprava ne bo uvedla izmeničnih tablic in drugih ukrepov, ki so predvideni po petih zaporednih dneh previsoke koncentracije strupenih snovi v zraku.

V terek so naprave deželne okoljske agencije v Ulici Duca D'Aosta in v Ločniku že četrti dan zapored izmerile previsoko stopnjo delcev PM10, saj je bilo v zraku 56 mikrogramov škodljivega prahu (najvišja dovoljena vrednost je 50 mikrogramov). Stopnja onesnaženosti je bila nad dovoljenimi vrednostmi že od sobote, ko so izmerili 51 mikrogramov delcev PM10 v zraku, v nedeljo in ponedeljek pa jih je bilo 72 oziroma 57 mikrogramov. V sredo se je koncentracija PM v Gorici spustila na 48 mikrogramov, v Ločniku pa na 42 mikrogramov, torej pod mejno vrednost. Zato je župan Ettore Romoli včeraj preklical tudi omejitve, ki jih je uvedel s torokovim sklepom, in sicer prepoved uporabe pihalnikov za čiščenje cest in vožnje po mestnem središču za motorna kolesa euro 0, za avtomobile na bencin euro 0, za avtomobile na dizelsko gorivo euro 1 in za mopede z dvotaktnim motorjem. V primeru, da se vremenske razmere ne bodo spremenile, je vsekakor možno, da bo občina v prihodnjih dneh ponovno uvedla nekatere ukrepe za omejevanje onesnaževanja.

GORICA - Pred splošno bolnišnico

Parkirišče premajhno in za pešce neprijazno

Preurejajo prehod za pešce pred vhodom v splošno bolnišnico

BUMBACA

Ni novost da je parkirišče nove splošne bolnišnice v Gorici premajhno in da je bilo načrtovano po težko razumljivih kriterijih. Preprosto povedano: pozabili so, da so avtomobilisti, ko enkrat parkirajo vozilo (če imajo srečo, da najdejo prosto mesto), tudi pešci, ki se morajo, mimo avtomobilov, parkirati in v vozilih, nekako prebiti do glavnega vhoda. Ne z desne ne z leve strani parkirišča ni bilo niti enega samega prehoda za pešce. Pa so si mnogi, razumljivo, izbrali krajšnice preko zelenic.

Težave bodo v kratkem odpravljene, saj so že kakšna dva tedna v teku preureditvena dela. Z obeh delov parkirišča bosta proti glavnemu vhodu speljana dva prehoda za pešce, pridobili so tudi nekaj prostora za parkiranje motornih koles, med torkom in sredo pa so pre-

uredili tlak pred glavnim vhodom. Porfiraste kocke, ki so jih v nekaj mesecih že nekajkrat popravljali, očitno brezuspešno, so nadomestili z debelo zabljo asfalta. Videz je resda nekoliko drugačen, prav gotovo pa bo bolje poskrbljeno za varnost. Da tak gradbeni poseg ni zastoj, je povsem jasno.

Vse pomankljivosti glede ureditve prostora ob bolnišnici pa s tem prav gotovo niso bile odpravljene. Pacienti in drugi obiskovalci bolnišnice, ki so še do nedavno ubirali krajšnice preko zelenic, so opazili, kako na številnih mestih iz zemlje štrlijo debeli zaobljeni kamni. Travnata ruša v takem okolju prav gotovo ne bo uspevala najbolje in slejkoprej bo treba poskrbeti za melioracijo. To pa seveda tudi nekaj stane.

GORICA - Občina podpisala pogodbo za prevzem zemljišča

Pesjak bodo selili

Primerno lokacijo so našli med Ločnikom in krajem Villanova di Farra, kjer je na voljo okrog 2.000 kv. metrov

Orkanska burja je v minulem tednu povzročila veliko škodo na dotrajanih objektih v Ulici Scogli

BUMBACA

Zapuščeni psi in mačke, ki čakajo na nove gospodarje v goriškem pesjaku, se bodo v prihodnjih mesecih preselili v udobnejše prostore. V prejšnjih dneh se je namreč postopek, ki bo po dolgih letih omogočil selitev pesjaka iz Ulice Scogli v Ločnik, končno premaknil z mrtve točke: v sredo je občina Gorica podpisala pogodbo z lastnikom Markom Primosisgom za prevzem zemljišča med Ločnikom in krajem Villanova di Farra, včeraj zjutraj pa so si območje že ogledali uslužbenci tehničnih uradov, ki bodo v kratkem poskrbeli za priključek na vodovod in drugo napeljavo ter za ureditev montažnih boksov za živali.

»Za ureditev novega pesjaka je bilo že vse nared pred trinajstimi meseci, birokratski zaplet pri izmenjavi zemljišč pa nam je prekrizal načrte,« je povedal goriški občinski odbornik za okolje Francesco Del Sordi in poudaril: »Če bi do teh težav ne prišlo, bi se pesjak že zdavnaj selil na območje med Ločnikom in Villanovo, saj smo lani že pripravili izvršni načrt in pridobili denar.« Odbornik je povedal, da bo v nov peskaj vloženi približno 300.000 evrov. Levji delež - 200.000 evrov - je zagotovila dežela FJK, preostalo pa občina Gorica. »V kratkem bodo uradi poverili raznim podjetjem dela za priključitev pesjaka na vodovodno in električno omrežje, po napeljavi pa bodo uredili pod in montažne strukture. Bokse oz. hišice bomo lahko po potrebi tudi dodajali,« je povedal odbornik Del Sordi.

Združenja AIPA, ki upravlja pesjak, je na potrebo po novem sedežu opozorila že pred leti. V času Brancatijevga županovanja so nameravali pesjak preseliti v bližino ločniškega pokopališča, ta možnost pa je propadla zaradi nasprotovanja krajanov. Kasneje je občina našla lokacijo med Ločnikom in krajem Villanova di Farra, kjer je na voljo okrog 2.000 kv. metrov. Da je selitev danes res nujna, je prejšnji teden potrdila orkanska burja, ki je povzročila veliko škodo na dotrajanih objektih v Ulici Scogli. (Ale)

GORICA - Srečanje

Carinske izpostave ne puščajo na cedilu

Carinske izpostave na nekdanjem mejnem prehodu med Štandrežem in Vrtojbo ne bodo zaprli, pač pa bo še naprej delovala tudi ob sobotah. Tako so goriški špediterjem zagotovili predstavniki deželnega carinskega urada med srečanjem, ki je potekalo v prejšnjih dneh v Trstu. Predstavniki deželne carinske agencije FJK so špediterjem, ki so izrazili zaskrbljenost nad upadom poslovanja v zadnjih mesecih, tudi povedali, da je postopek za vrnitev statusa obmejnega carinskega urada štandreški postaji še v teku. Deželna agencija se o tem dogovarja z Rimom, dokončna odločitev pa ni še padla.

Ocene srečanja, ki so se ga udeležili špediterji, včlanjeni v goriško zvezo Ascom, predstavniki le-te in tudi goriški občinski odbornik Guido Germano Pettarin, so bile zmerno pozitivne. Vodstvo deželne carinske agencije je povedalo, da problematiko pozna, ter da ne namerava pustiti goriške carinske izpostave na cedilu. Goriški špediterji so opozorili, da je zaradi bližajočega se vstopa Hrvaške v EU treba nameniti večjo pozornost kategorijam, ki so bile v preteklosti že oškodovane od širitvenega procesa. Poleg tega po besedah špediterjev druge evropske države interpretirajo carinska pravila manj strogo od Italije, zaradi tega pa se njihovih storitev poslužuje višje število avtoprevoznikov. V Gorici je položaj še hušji kot drugje: v prvih dveh mesecih letošnjega leta so namreč glede na isto obdobje lani opravili 1.149 carinskih operacij manj, čemur botruje po besedah goriških špediterjev dejstvo, da je bil štandreški carinski urad deklarisan. Njegovi uslužbenci ne dobivajo več nadomestila za delo ob meji, poleg tega pa so bile ukinjene tudi druge storitve, tako da ob carinskemu uradu ni več bančnega ali poštnega okna in niti bara.

Predstavniki carinske agencije so poudarili, da problematiko različnega izvajanja evropskih norm poznajo in da se zavzemajo za izboljšanje položaja, obenem pa so zagotovili, da bodo v Rimu izpostavili problem Gorice. O podpori špediterjem je spregovorila tudi pristojna načelnica pri zvezi Ascom Laura Severin, odbornik Pettarin pa je izpostavil potrebo po ovrednotenju logističnih prednosti Gorice, o katerih je tekla beseda na mitingu International desk. Pettarin je predlagal izdelavo projekta, s katerim bi se Gorica prijavila na evropske razpise POR-FE-SR 2011-2014, in organizacijo posveta v konferenčnem centru v Ulici Alviano.

GORICA - Sezona Slovenskega stalnega gledališča

Odziv premajhen, končni aplavz glasen

Na odru talentiran, uigran in soliden igralski ansambel

Nastopajoči (levo) in goriška publika (spodaj)

BUMBACA

Tudi Gorica je dobila sezono Slovenskega stalnega gledališča, kot se spodobi za mesto, ki ima dolgo gledališko tradicijo, in kot se spodobi za gledališče, ki mora imeti deželno razsežnost. Tako kakor že v Trstu so tudi v Gorici - z nekajmesečnim zamikom - v sredo začeli s predstavo »Uh, ljubezen - Začnimo znova (s tremi)«. Trilogiji enodejank Antona P. Čehova je sodobno formo dal režiser Paolo Magelli.

Dvorana Kulturnega doma ni bila polna. Če že hočemo biti natančnejši, bomo povedali, da je bilo publike za slabe pol dvorane, kljub temu pa je bil končni aplavz dolg, glasnejši od pričakovanj glede na število prisotnih, pa čeprav nekateri niso zaploskali, ker so jih nagca na odru in bolj ali manj eksplisni telesni gibi odvrnili od vsebine, ki je imela v sebi pristnega Čehova. Mladi igralski ansambel - Lara Komar, Miriam Monica, Luka Cimprič, Danijel Malalan, Giuseppe Nicodemo in Rafael Vončina - je talentiran, uigran in soliden, zato zasluži pozornost. In seveda spodbudo, tako kot gledališče, ki lahko še vedno računata na to, da bo tudi v Gorici spet privabljajo občinstvo. Naj pri tem ne spregleda Nove Gorice, kjer imajo kakovostno gledališko sezono in kjer je zato publika dovzetna tudi na sodobnejše poti dramske umetnosti.

V Gorici bodo še štiri gledališki večeri: 19. aprila »Oblomov« Ivana Aleksandroviča Gončarova (v centru Lojze Bratuž), 26. aprila »Tartuffe« (v centru Bratuž), 17. maja »Duetti« (v Kulturnem domu), 25. maja v Kulturnem domu pa še monodrama »Poročilo mešane zgodovinsko-kulturne italijansko-slovenske komisije oziroma: Dialog med kuharico v gostilni in njeno pomočnico o vprašanih brez vsakega bivanjskega pomena«.

GORICA - Iz zakladnice spominov

Ko so v Zlatem pajku tvegali, da se strop udre

Zlati pajek je bil tudi kraj otroških pustovanj

ARHIV FEIGLOVE KNJIŽNICE

Pravi čas je, da se spomnimo na Marka Waltritscha, na mesto, ki ga je zavzemal tako v javnem življenju celotne goriške skupnosti kakor tudi v goriški slovenski srejni. Bil je časnikar in torej kolega na Primorskem dnevniku. Na dnevnik je prišel po uspešni novinarski karieri pri drugih časopisih, in sicer takrat, ko sem po desetletnem tajnikovanju v Slovenski prosvetni zvezi (SPZ), pod predsednikoma Ubaldom Vrabcem in Robertom Hlavatyjem, začasno zapustil uredništvo in bil izvoljen za predsednika Slovenske kulturno gospodarske zveze (SKGZ). Hitro se je izkazalo, da ima Waltritsch izreden posluš za politiko, znal je biti tudi zelo praktičen in je rad pomagal našim ljudem. Neverjetno nagnjenje je imel za zgodovino. Vse to se je kazalo v njegovi vsakodnevni vni okoli najrazličnejših vprašanj. Večkrat sem se vprašal, od kod pri njem tolikšna energija in tolikšno znanje. Z njegovim odhodom je nastala velika praznina v naši skupnosti, posebno odkar je po upokojitvi v zgodovinskih virih iskal odgovore na vprašanja, kdo smo in od kod prihajamo. Kakšno tragično naključje, da je naša skupnost takrat izgubila še enega uglednega javnega delavca in pravnika, odvetnika Petra Sanzina.

Iz poročil o srečanju, ki bo v ponedeljek, 22. marca, posvečeno Waltritschevemu spominu, sem razbral, da bo ob tej priložnosti tekla tudi beseda o Zlatem pajku, kjer bo srečanje potekalo in kjer se je odvijalo naše povojno delovanje vse do izgradnje Kulturnega doma. Da bo podoba takratnega časa čim bolj popolna, navajam kot prispevek k razpravi odstavek iz članka v Primorskem dnevniku ob 25-letnici Kulturnega doma. Takole se glasi:

»Odrpta meja je omogočala vpogled v takrat najbolj vrhunske dosežke slovenske kulture. K nam so prihajali Slovenski oktet, Avseniki, Planšarji, operni pevci Vilma Bukovec, Ladko Korošec, igralec Stane Sever in še toliko drugih. V klub Simon Gregorčič smo med drugim povabili tudi pisatelja Franceta Bevka. Vse to pod streho Prosvetne dvorane, ki se je dejansko imenovala Zlati pajek (Ragno d'oro) in ki je imela tudi nekaj dodatnih prostorov, v katerih je deloval na pobudo Slovenske prosvetne zveze ustanovljeni klub Simon Gregorčič. V Zlatem pajku smo, po zgledu tržaške redakcije, priredili tri odmevne novinarske ples Primorskega dnevnika. Zaradi številnih plesalcev so se posebno med polko tla pod nogami rahlo pozibavala. V šali smo rekli, da ne bo nič narobe, če se pod udre, saj bomo padli v klet med sode Vinolie, trgovine z vinom na debelo, ki je bila v lasti Merkuže. Še huje je bilo med nastopom Avsenikov. Dvorana je bila nabit polna. Nič drugače ni bilo s Slovenskim oktetom. "Gospod," - mi je nekega dne dejal 'kvesturin', beneški Slovenec, ki nas je nad-

ziral, "se zavedate, kakšno odgovornost prevzimate s svojim podpisom na prošnji, da vam kvestura izstavi dovoljenje za organizacijo prireditve? Če se vam strop udre, ne boste več videli sonca".« Do tu citat.

Naj dodam, da je bila dvorana dotrajana, da ni bila kolavdirana in je obstajala resna nevarnost, da se zgodi kaj izredno hudega. Kvestura nam je izstavljala dovoljenja za prireditve zato, ker je do neke mere obstajala dobra politična volja. Merila za dovoljenje so se zaostri, ko je v državi zgorela neka javna dvorana. Poleg potrebe po boljših delovnih pogojih je bila ta nevarnost ena od najpomembnejših razlogov za izgradnjo Kulturnega doma. S pridobivanjem gradbenega dovoljenja in njegovo izgradnjo sem se začel ukvarjati v začetku 70-ih let, ko mi je potekel predsedniški mandat pri SKGZ. V Zlatem pajku je bilo veliko dejavnosti, ki so se prenesle v Kulturni dom. Kolikor vem, to velja tudi za Žensko iniciativo in njeno otroško telovadbo, športno dejavnost itd. Če bi se nekega dne našel nekdo, ki bi izdal monografijo o Zlatem pajku in Kulturnem domu, bi našel veliko gradiva v časopisih, radijskih in televizijskih oddajah, v dokumentih organizacij. Zelo koristna bi bila tudi pričevanja še živih prič takratnega izredno prestrega in živahnega delovanja. Kulturni dom nam je dal nov zagon v prizadevanjih za ohranjanje, rekel bi celo za krepitev naše narodne biti, kajti to je bil takrat naš poglobitvi cilj.

Za takšno monografijo bi bil velikega pomena v Jadranskem koledarju iz leta 2005 objavljeni zapisnik o ustanovnem občnem zboru društva Simon Gregorčič, njegov statut, poročila o njegovem delovanju, imena članov odbora in še veliko drugih zanimivih podrobnosti. Zapisnike o dejavnosti SPZ, o njenih občnih zbori, prosvetnih društvih itd. je največkrat pisala Jožica Smet, zaposlena pri SPZ v Ascolijevi ulici. Zelo veliko poročil, zapažanj, ocen in podobnih pristopov k vprašanju našega delovanja sem ji velikokrat tudi osebno narekoval. Društvo je bilo ustanovljeno 17. septembra 1963. Prvo leto je ob sredah, ki so bile izbrane kot dan srečanj, priredilo sedemnajst večerov, drugo leto pa 28. Pobudnik za ustanovitev tega laičnega društva je bil Gorazd Vesel, tajnik Slovenske prosvetne zveze (SPZ), ki je postal tudi prvi predsednik. Na naslednjem občnem zboru je bil izvoljen za predsednika Marko Waltritsch. Vse to izhaja iz zapisnika. Članek, ki je bil objavljen v Jadranskem koledarju, je na osnovi dokumentov napisal Aldo Rupel.

K pomembnemu dogodku v Zlatem pajku, ki ga bodo prav tako pomembni govorci osvetlili še iz drugih zornih kotov, sem želel prispevati kamenček, v želji, da bi bil mozaik popolnejši.

Gorazd Vesel

TRŽIČ - Termocentrala družbe A2A

Namesto metana po novem premog

Prihodnost električne centrale v Trziču ni več v metanu, temveč v premogu. Družba A2A, ki je njena lastnica, namerava namreč uresničiti veliko centralo na premog z zmogljivostjo 460 megawattov namesto dveh manjših, ki delujeta na gorilno olje, a sta trenutno nedelujoči, in še namesto dveh manj zmogljivih central na premog. Tako je napovedal direktor tržiške centrale, Luigi Manzo, na zasedanju občinske komisije za zdravje.

Gorilno olje je danes drago, »spreobrnitev« centrale k metanu pa je zamrznjeno, saj bi zahtevalo veliko naložbo (350 milijonov evrov), ki se ne bi obrestovala v predvidenem obdobju, je pojasnil direktor Manzo. V Italiji se je poraba in proizvodnja energije v zadnjih letih močno spremenila. Zgrajene so bile številne centrale, poraba energije pa je zaradi krize upadla (za sedem odstotkov samo v lanskem letu). »Mnoge centrale mirujejo, Italija kupuje energijo na tujem, kjer je cenejša. Za-

to je družba A2A blokirala naložbo v metan, čeprav smo čakali samo še na avtorizacijo ministrstva za proizvodne dejavnosti. Danes edini vir energije, v katerega kaže vlagati, je čisti premog, ki ima veliko zmogljivost z nizko stopnjo onesnaževanja. Zahteva pa od nas še večjo začetno naložbo, v kolikor je treba na novo zgraditi centralo in ni mogoče uporabiti že obstoječih naprav. Vsekakor naš namen je uresničiti novo in veliko termocentralo namesto dveh manjših na premog. Če se bo v prihodnosti spet izkazalo, da se naložba v plin obrestuje, bomo lahko obudili opuščeni načrt.« Je povedal direktor in zaključil z zagotovitvijo, da ne razmišljajo o jedrski energiji: »O nuklearni ne bom govoril, saj smo že zanikali hipotezo o tem, da bi Trzič dobil jedrsko centralo.« Za konec je še potrdil, da bodo ohranili sedanjno zaposlitveno raven. V centrali je zaposlenih 160 oseb, če pa bo prišlo do upokojitve, bodo upokojene nadomestili.

GORICA

Tatič bo odgovarjal tudi za beg

Tat, ki je v sredo obiskal gostilno Primožič v Drevoredu 20. septembra in ki mu je tatinski podvig spodletel, se bo moral pred sodnikom zagovarjati tudi zaradi bega, saj je bil v hišnem priporu. To pomeni, da ima fant odporne račune s pravico in da ga tudi kazen ne odvrača od tatinskih skušnjav. Znano je še, da gre za 25-letnega Goričana, rojenega leta 1984, ki bi moral biti v sredo doma, ne pa v Drevoredu 20. septembra, kjer ga je prešinila zmotna misel, da bo prišel do lahkega in nepoštenega zaslužka.

Kot smo včeraj že poročali, je mladenič v sredo dopoldne vstopil v gostilno, vprašal po stranišču, odpravil pa se je v slačnice za osebje v zgornjih prostorih in odnesel denarnico, nekaj denarja in uro. Njegov beg je bil kratkotrajen, saj so ga policisti prijeli pred Kulturnim centrom Lojze Bratuž. Sodili mu bodo zaradi poskusa tatvine v obtežljivih okoliščinah in bega iz hišnega pripora.

PLANICA 2010 - 21. svetovno prvenstvo v smučarskih poletih

Stiskali bodo pesti za Roberta Kranjca

Slovenec, zmagovalc svetovnega pokala v poletih, je v pravi formi - Naslov brani Schlierenzauer

PLANICA - Na 21. svetovnem prvenstvu v smučarskih poletih bodo v slovenski vrsti oči uprte predvsem v Robija Kranjca, ki je v tej sezoni zmagal v skupnem seštevku svetovnega pokala v poletih. Naslov bo iz Oberstdorfa 2008 branil Avstrijec Gregor Schlierenzauer. Kranjec, slovenski rekorder (229 m, leta 2007), je mali kristalni globus osvojil na zadnji tekmi sezone svetovnega pokala v poletih 31. januarja v Oberstdorfu. Tam je bil drugi za Norvežanom Andersom Jacobsonom, tretji pa drugi Norvežan Johan Remen Evensen. Teda je veljala že nova pravila pri točkovanju, ki upoštevajo višino naleta in vpliv vetra, kar bodo uporabili tudi na svetovnem prvenstvu v Planici.

Na največji letalnici na svetu, ki sta jo pred 41 leti skonstruirala brata Lado in Janez Gorišek, bo naslov branil Schlierenzauer, ki je v Oberstdorfu pred dvema letoma sploh prvič nastopil na SP v tej kraljevski skakalni disciplini. V tej sezoni je bil ves čas pri vrhu, na najvišjo stopničko na najpomembnejših posamičnih postajah pa mu ni uspelo stopiti. Bronasti odličji je osvojil na olimpijskih igrah v Vancouveru, srebro v skupnem seštevku pokala ter v seštevku poletov. Obe posamični zlati medalji na OI in veliki kristalni globus je osvojil Švicar Simon Ammann, ki je dobro formo dokazal tudi na treningih in kvalifikacijah pred SP na letalnici v Planici. Povsem blizu sta bila Poljak Adam Malysz, dvakrat srebrn v Vancouveru, ter Norvežan Bjoern Einar Romoeren, svetovni rekorder (239 m).

Pred dvema letoma je bil na SP v poletih z 12. mestom Jernej Damjan najboljši slovenski skakalec, Kranjec pa je bil 17. Že v kvalifikacijah

Robert Kranjec je doslej na svetovnih prvenstvih osvojil 11., 12., 15. in 17. mesto

STA

in treningih pred SP v Planici pa je Kranjec ponovno dokazal, da je najboljši slovenski skakalec in letalec. Lani je na finalu pokala prav na planiški velikanki vpisal najboljšo slovensko uvrstitev v sezoni in stopil na oder za zmagovalce; z Ammannom je delil tretje mesto. V letošnji sezoni je svetovni pokal v poletih končal z zmago in dvema drugima mestoma.

Kranjec ima lepo priložnost, da bi bil po štirih prvenstvih prvič med deseterico. V Harrachovu (2002), Planici (2004), Kulmu (2006) in Oberstdorfu (2008) je osvojil 11., 12., 15. in 17. mesto. Sodi tudi v krog tistih, ki bi lahko stopili na zmagovalne stopničke. To je izmed slovenskih letalcev na Kulmu leta 1996 drugič in zadnjič doslej uspelo Urbanu Francu, ki je osvojil bron. V Oberstdorfu je leta 1988 sedanji poslovni direktor nordijskih reprezentanc Primož Ulaga osvojil prvo slovensko odličje na SP v poletih in zaostal le za Norvežanom Olejem Gunnarjem Fidjestølom.

Naslov ekipnih svetovnih prvakov v poletih bodo v nedeljo branili Avstrijci, tudi letošnji olimpijski prvaki. Pred dvema letoma so premagali Fince in Norvežane, šele na 12. mestu, najslabše na SP v poletih, pa je bila Slovenija.

Rekord znaša 239 m

Neuradni svetovni rekorder v smučarskih poletih je 20. marca 2005 v Planici dosegel Norvežan Bjoern Einar Romoeren (239 m), Finec Janne Ahonen pa je takrat letel še meter dlje, a pri tem padel. Robert Kranjec je z 229 metri 23. marca 2007 v Planici postavil slovenski rekord.

Izidi kvalifikacij

Norvežan Bjoern Einar Romoeren je bil najboljši v kvalifikacijah za svetovno prvenstvo v poletih na letalnici v Planici (230,5 m). Med deseterico, ki so imeli prav tako kot Romoeren zagotovljen nastop na tekmi, je Kranjec delil tretjo daljavo (216,5 m), na tekmo pa so se uvrstili tudi ostali trije slovenski skakalci. Japonec Noriaki Kasai (210,5 m, 207,6) je bil prvi med kvalifikanti, drugi je bil Čeh Antonin Hajek (207,5 m, 206,1), tretji pa Poljak Kamil Stoch (201,5 m, 199,9). Primož Pikl je bil 15. (190,5 m, 173,1), Robert Hrgota 21. (185,5 m, 167,6), Jernej Damjan pa 22. (181,5 m, 164,8).

Za Romoerenom je bil po daljavi drugi Švicar Simon Ammann (225,5 m), Poljak Adam Malysz pa je s Kranjcem delil tretjo daljavo (216,5 m).

Spored

Danes sta prvi dve tekmovalni seriji SP v poletih. Poskusna serija bo ob 14.15, prva serija pa ob 15.15. Jutri bosta še preostali dve seriji SP, prva pa se bo začela ob 10.15. V nedeljo se bo planiški praznik končal z možno tekmo, ki se bo s poskusno serijo začela ob deveti uri. Prva serija v nedeljo bo ob 10.15.

MOTOCIKLIZEM Tudi letos brez dirke na Madžarskem

BUDIMPEŠTA - Prireditelji motociklistične dirke za veliko nagrado Madžarske so bili tako kot lani primorani odpovedati dirko, ki bi morala biti na sporedu 19. septembra na Balatonringu. Razlog za odpoved je, da prirediteljem ni uspelo zagotoviti potrebne proračuna v višini 80 milijonov evrov za obnovitvena dela. Mednarodna motociklistična zveza (FIM) že ima nadomestno prizorišče, dirko 19. septembra naj bi gostilo dirkališče Aragon, 120 kilometrov zahodno od Tarragone. S tem bo Španija gostila štiri dirke za svetovno prvenstvo.

ZA SP - Nogometiši Mehike so v okviru priprav na nogometno SP 2010 v domačem Terreonu premagali Severno Korejo z 2:1 (0:0). Na SP bo Mehika nastopila v predtekmovalni skupini A skupaj s Francijo, Urugvajem in gostitelji prvenstva reprezentanco JAR. Severna Koreja se bo v skupini G pomerila z Brazilijo, Slonokoščeno obalo in Portugalsko.

ŠOLSKE ŠPORT

Rokometaši liceja Oberdan na SP

Rokometaši tržaškega liceja Oberdan, ki so na državni fazi Dijaškega prvenstva septembra lani v Lignanu osvojili naslov državnih prvakov, so se odpravili v Brago na Portugalskem, kjer jih čaka nastop na svetovnem rokometnem dijaškem prvenstvu. Naloga Tržčanov ne bo lahka, saj so bili vključeni v skupino, v kateri sta še Francija in Hrvaška, ki imata precej bolj bogato rokometno tradicijo. V Bragi bo nastopila tudi Slovenija. Kot so poudarili včeraj na sprejemu na tržaški Občini - ekipa in profesorja telesne vzgoje Liviana Perca in Fabiolo Rodriguez je sprejel podžupan Paris Lippi, ima licej Oberdan lepo tradicijo šolskih uspehov na področju košarke (državni prvaki 2009), gimnastike, tenisa, namiznega tenisa in orientacijskega teka.

NOGOMET - Evropska liga

Juventus izločen!

Turinčani zapravili prednost dveh golov s prve tekme - Že v prvem polčasu z igralcem manj

LONDON - Britanska prestolnica, kjer je v torek zvečer Inter zmagovalno izločil Chelsea, je bila za Juventus usodna, angleški Fulham pa je v tekmi evropske lige pripravil prvotno presenečenje. Ta je prvo tekmo v Torinu proti Juventusovi izgubil z 1:3 in vse je kazalo, da je četrtfinalist izločen. Toda poškodbe so dodobra zdesetkale staro damo, za nameček pa tudi njena igra - tudi po prihodu Alberta Zacheronija - še naprej pošteno šepa.

Borbeni nogometaši londonskega kluba so te šibke točke pred svojimi gledalci znali izkoristiti. Slavili so s 4:1 in se veselili uvrstitve med osmerico. Uvodni gol Trezeguetu po samih dveh minutah igre je za Juventus bolj kot spodbudno deloval porazno, saj je turinsko moštvo pokazalo morda svoje najslabše lice in tako kot proti Sienu v nedeljo v A-ligi zapravila visoko prednost še pred iztekom rednega dela. Za Fulham je že v 9. minuti izenačil Bobby Zamora (9.), malo zatem pa so gostje ostali z igralcem manj, saj je sodnik izključil Cannavara, ki je podrl Daviese kot zadnji mož obrambe. Izključitev je bila za Juventus usodna, saj je ekipa izgubila glavo. Davies je zadel prečko, Etuhtu pa vratnico. Na 2:0 je v 39. minuti ovišal popolnoma osamljeni Gera, ki je na začetku drugega polčasa z bele točke izenačil stanje s prve

David Trezeguet je že po nekaj minutah zadel, vendar je to le še povečalo prepričanje moštva, da mu uvrstitev v naslednjo fazo ne more uiti

ANSA

tekme. Najstrožjo kazen je sodnik dosodil, potem ko se je Diego v kazenskem prostoru žoge dotaknil z roko. Zdela se je, da bo treba zmagovalca določiti po podaljških, a devet minut pred koncem tekme je Clint Dempsey (83.) z lobom ukanil vratarja Chimentija, enega najslabšega na igrišču, ki je v Juventusovih vratih zamenjal poškodovana Buffona in Mannigerja.

Danes žreb Lige prvakov

V Nyonu du danes ob 12. uri žreb četrtfinalnih in polfinalnih parov nogometne Lige prvakov. Možne so vse kombinacije, tudi derbi med ekipami iz iste države, saj v tej fazi ni nobenih omejitev.

V igri so še Manchester United, Barcelona, Arsenal, Lyon, Bayern Muenchen in CSKA Moskva. Četrtfinalne tekme bodo 30./31. marca in 6./7. aprila, polfinalne pa 20./21. ter 27./28. aprila.

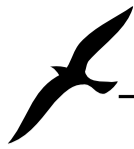
NOGOMET

Kazni za oboževalce »ndranghete«

REGGIO CALABRIA - Dogodek je pred petimi meseci odmeval v javnosti. Nogometaši ekipe San Luca, ki v Kalabriji nastopa v 1. amaterski ligi, v znak žalovanja zaradi smrti krajevnega šefa »ndranghete« igrali s črnimi trakovi. Včeraj jih je nogometna zveza (končno) kaznovala. Šestnajstim nogometašem je prepovedala igranja na naslednjih dveh tekmah, klub bo plačal 600 evrov glob, odvezli pa so mu tudi tri točke na lestvici. Trem odbornikom so prisodili različno dolge diskvalifikacije, največ do pet mesecev.

Tekmo med San Luco in Bianco so odigrali le štiri dni po smrti šefa zločinske združbe Antonia Pelleja, ki je v zaporu umrl naravne smrti po aretaciji 12. junija lani. San Luca je mesto, v katerem je zaradi obračunavanja med tolпами umrlo v zadnjih dvajsetih letih veliko število ljudi, od tu izhajajo tudi protagonisti odmevnega pokala v nemškem Duisburgu leta 2007. Po tekmi, na kateri so se nogometaši poklonili »bossu«, je kvestor iz Reggio Calabrie, na predlog karabinerjev, podpredsedniku kluba Giuseppeju Trimboliju (edinemu odborniku, ki je bil prisoten na tekmi) že prepovedal dostop do športnih tekmovališč za obdobje enega leta.

V Kalabriji je vez med športnimi klubi in zločinskimi organizacijami pogost pojav. Leta 1997 so na tekmi Locri - Sciacca smrt »bossa« Cosima Cordija počastili z enominutnim molkom, isto se je leta 2004 zgodilo na tekmi Strongoli - Isola Capo Rizzuto. Septembra lani je tedanji predsednik Akragasa Gioacchino Sferazza posvetil zmago proti Arenelli v elitni ligi gi Nicoli Ribisiju, ki ga je deset dni prej aretirala policija.

ALPINIZEM - Tržaški alpinist, novinar in pisatelj Dušan Jelinčič je predaval dijakom

V gore ne greš v smrt, ampak po življenje

S fotografskim gradivom je razkril skrivnosti in zanimivosti čarobnega sveta Himalaje in Karakoruma

S fotografskimi utrinki iz alpinističnih odprav v Himalajo in Karakoruma je Dušan Jelinčič včeraj pred množico italijanskih dijakov preletel vse tri svoje podvige, se zaustavil na zanimivostih in značilnostih življenjskih izkušenj, ki jih je sam podoživel tudi med pisanjem svojih številnih romanov. V konferenčni dvorani liceja Gallilei je nastopil v sklopu projekta Šport in kultura 2010, ki ga že 11. zapored prireja licej Petrarca v sodelovanju s Pokrajino Trst.

Leta 1986 se je Jelinčič kot prvi alpinist iz Furlanije Julijske krajine povzpел na vrh osemtisočaka Broad Peak. Štiri leta kasneje se je udeležil odprave na Everest, leta 2003 pa se je spet vrnil v Karakoruma in osvojil Gašerbrum II.

Dijakom (med njimi ni bilo slovenskih, čeprav so šole prejele vabilo) je pred začetkom predvajanja diapozitivov orisal način, kako se stopi na vrh osemtisočaka. Pravi, da je sam vsakič izbral najbolj pravičnega: »Šel sem brez dodatnih vrvi, brez kisika in brez nosačev. Menim, da podvigi tistih, ki se poslužujejo teh pomoči, niso enakovredni mojim. Nekateri se na vrh namreč podajo s šestimi nosači, ki jim prinesejo čisto vse in jim včasih celo pomagajo pri vzpenjanju. Gre za enostavno primerjavo: če 100 m prevoziš z motorčkom, je najbrž lažje, kot če jih pretečeš.«

Jelinčič je svojo alpinistično pot začel skoraj naključno. Na prvi odpravi se je pridružil skupini slovenskih alpinistov: »Želeli so sicer, da bi jih spremljal kot novinar in torej po odpravi napisal knjigo. Ker pa le »spremljeval« ne odraža mojega značaja, sem se odločil, da se bom tudi sam povzpел na vrh Broad Peaka. Že prej sem rad plezal in bil alpinist, tak izziv pa je bil zame novost.« Potem ko je povabilo sprejel, so se začele priprave: tekkel je po Napoleonski cesti (včasih tudi z 10 kg obteženim nahrbtnikom), na dva tedna pa je moral z drugimi člani odprave prestat test – v 38 minutah je moral na vrh Nanosa in nazaj, in to ponoviti dvakrat v istem dnevu.

Rezervacija ... osemtisočaka

Odprave so nekoč trajale tudi tri mesece, zdaj pa je organizacija hitrejša in lažja. Za to skrbijo tamkajšnje agencije, ki odpravi ob prihodu ponudijo popoln paket: od nosačev do prevoza. Prav

Dušan Jelinčič je leta 2003 osvojil Gašerbrum II (8.035 m) (na sliki desno). Ali bo še kdaj odšel v Himalajo? »Povabilu kake odprave bi se prav rad odzval«

zato je tudi trajanje odprave lahko krajše.

Nihče ne sme na osemtisočak, ne da bi ga prej rezerviral. »Vsak alpinist mora doplačati poseben davek za vsak osemtisočak, ki ga hoče osvojiti. V nasprotnem primer te doleti mastna globa in zapor, drugim plezalcem iz tvoje države pa ni več dovoljen vzpon na tisti osemtisočak.«

Nosači so tisti, ki odnesejo vso potrebno opremo in hrano do baznega tabora – vsak alpinist nosi 20 kilogramov, preostalih 40 kilogramov pa nosači. Potovanje do baznega tabora je na primer pri odpravi na Broad Peak trajalo 11 dni – v tem času je skupina 14 alpinistov in 130 nosačev živela skupaj. »Spominjam se, da so nekateri po tolikih dneh tudi izgovorili nekaj slovenskih besed.«

Potrpežljivost je nujna

Pripoved Jelinčičevega prvega vzpona na osemtisočak s pomočjo fotografskega gradiva je bila včeraj popolna – tržaški novinar in pisatelj je dijakom nakazal vse značilnosti visokogorskega alpinizma. Tudi smrt. Slika nesrečene alpinistke, ki jo je zasul plaz, ga navidez ne presuni: spominja se, kako so jo odnesli do visokogorskega pokopališča in se od nje poslovili s krajšim verskim obredom. Pravi, da se vsekakor s Himalaje vrne 99,9 % vseh alpinistov:

»Če upoštevaš vsa pravila, ni nevarnosti. Biti pa moraš zelo pozoren in previden. Skratka: v gore ne greš v smrt, ampak po življenje,« utemeljuje Jelinčič.

Izkušnja v Himalaji ni le izziv, temveč tudi sprememba v načinu življenja. Potrpežljivost je edina pot do cilja, saj pohod na goro traja dolgo: prihodu na bazni tabor sledi aklimatizacija, šele potem vzpon. Življenje teče tu v počasnejšem ritmu kot sicer, kjer je edino razvedrilo pogovor s prijateljem ali pa knjiga.

Med vzponom je razmišljanje o cilju posredno. Misli so osredotočene na naslednji korak, občutki o podvigu pa nastopijo šele kasneje. »Niti na vrhu ne razmišljaš dolgo o tem, kar si komaj dosegel. Važno je, da se poslikaš in imaš tako dokazno gradivo, da si bil na vrhu, potem pa je prva skrb edinole sestop,« razlaga Jelinčič, ki je svoje občutke spoznal pozneje in jih nato prelil v romane. Alpinistična literatura je tako s tržaškim pisateljem ubrala novo razvojno pot. Odločil se je, da bo v svojih romanih pisal o spremembah v človeku, ki doživlja in živi ob negibni gori.

Časovna stiska Jelinčiču včeraj ni omogočila, da bi dijakom predstavil vsa potovanja na vrh sveta. Kljub temu mu je uspelo, da je razkril delček čarobnega sveta alpinizma.

Veronika Sossa

NOGOMET Zmaga Primorja ni registrirana

Nedeljska tekma 2. amaterske lige med Primorjem in Esperio Anthares (končni izid 3:2 za Primorje) ni bila registrirana. Esperia se je namreč pritožila in disciplinska komisija se je odločila, da izid tekme ne registrira v pričakovani obravnavi priziva. Kot smo lahko izvedeli, naj bi bil razlog za pritožbo domnevna napaka sodnika, ki je izključil enega od igralcev Esperie zaradi dvojnega opomina, čeprav naj bi mu rumeni karton pokazal le enkrat. Vprašanje je zdaj, ali bo sodnik napako (če je do nje res prišlo) priznal, saj je to edina možnost, da bi priziv vzeli v poštev.

S prepovedjo igranja za en krog so bili med drugimi kaznovani Eric Iansig (Juventina), Ferruccio Degrassi (Vesna), Andrea Lanza (Primorec), Vili Bečaj (Zarja Gaja) in Daniele Degrassi (Breg).

V elitni ligi bo moral Monfalcone plačati kar 600 evrov globe zaradi rasisističnih žalitev enega od njegovih navijačev.

Olga Knez

10. KRAŠKI MARATON - V nedeljo iz Sežane v Sežano

Prijavljenih je 3.164

Prvič tudi ekipa Tečemo brez meja - Pohod, hitra hoja in otroški tek, jutri pa koncert skupine Perpetuum Jazzile

Cilj je bil dosežen. Organizatorji nedeljskega 10. malega kraškega maratona s startom in ciljem v Sežani so si zaželeli, da bi ob jubilejni izvedbi presegli mejo 3.000 nastopajočih, prijavljenih za teka na 8 in 21 km pa je kar 3164, od teh jih je 2236 prijavo tudi potrdilo s plačilom vpisnine. Za tekmo v hitri hoji, ki šteje tudi za Pokal Alpe Adria, so zbrali 30 prijav, na voljo je še pohod po Kosovelovi poti iz Sežane do Tomaja in otroški Lučkin tek (100/400 m). Na polmaratonu bo pod geslom Tečemo brez meja prvič nastopila tudi združena ekipa ZSSDI, koroške Slovenske športne zveze in Urada za Slovence iz zamejstva in po svetu. Šteje 29 predstavnikov. Start pohoda bo ob 10. uri, družinskega teka (8.450 m) in polmaratona bo ob 11. uri, hitre hoje pa ob 11.30. Trasa polmaratona je čezmejna. Po startu v Športnem parku v Sežani bo namreč potekala preko Lipice, Bazovice (kjer bo nagrandi leteči cilj), Padrič, Trebč in Orleka ter nazaj v Sežano. Za del trase po Italiji bodo skrbeli člani društva Amici del Tram de Opcina, na voljo bosta dve okrepčilni glasbeni spremljavo. Vsak tek-

Čezmejni kraški maraton privablja vsako leto več ljudi

KROMA

movalec bo prejel zložljivi stolček, spominsko kolajno in druga priložnostna darila, po teku pa joto z mesom. Zmagovalci bodo deležni plaketa, ki so jih izoblikovali študentje Visoke strokovne šole iz Sežane.

Že jutri zvečer bo v Sežani (od 20. ure dalje) koncert skupine Perpetuum Jazzile. Za udeležence kraškega maratona je na razpolago 100 vstopnic po znižani ceni.

NOGOMET - Marko Kariš (Zarja Gaja)

250 tekem, 13 golov, nobene izključitve

Na sobotnem 12. prvenstvenem derbiju Breg-Zarja Gaja je Marko Kariš, ki bo 2. maja praznoval 30. rojstni dan, odigral 250. prvenstveno tekmo v članski ekipi Zarje Gaje.

Marko je začel igrati v članski ekipi v sezoni 1997/98, ko je prišlo do združitve med bazoviško Zarjo in padriškogropajsko Gajo. Prvi trener združene ekipe je bil Miloš Tul, ki je 17-letnega Marka prvič poslal na igrišče 5.10.1997. Med tekmo Zarja Gaja-Monfalcone (0:1) je zamenjal Fabrizia Ribaricha. V tej sezoni je Marko odigral le 13 tekem in odtejel ostal zvest združeni vzhodnokraški enajsterici, za katero je prvi gol dosegel 2.2.2002 na tekmi Fossalco - Zarja Gaja (2:3).

Omeniti je treba, da je Marko v 13 sezonah igranja pri Zarji Gaji utrpel tudi dve hujši poškodbi. V sezoni 2001/2002 (promocijska liga) si je 6.1.2002 na tekmi Isonzo - Zarja Gaja (1:0), zlomil lično kost tako, da je moral mirovati skoraj leto dni, saj se je na igrišče vrnil 1.12.2002 na derbiju Zarja Gaja - Sovodnje in to je bil za Marka

MARKO KARIŠ

KROMA

obenem 100. prvenstveni nastop v »rumeno modrem« dresu.

V sezoni 2004/2005 (3.AL) si je 31.1.2005 na tekmi S.Andrea - Zarja Gaja (1:0) zlomil nosno kost, tako da je moral spet mirovati do začetka naslednje sezone, ko je združena ekipa ponovno igrala v 2.AL. Marko je skupno odigral 22 tekem v elitni ligi, 75 v promocijski ligi, 144 v 2.AL in 9 v 3.AL. Skupno je dosegel 13 golov in kar zadeva discipline je Marko zelo korekten, saj v 250 tekmah ni bil nikoli izključen.

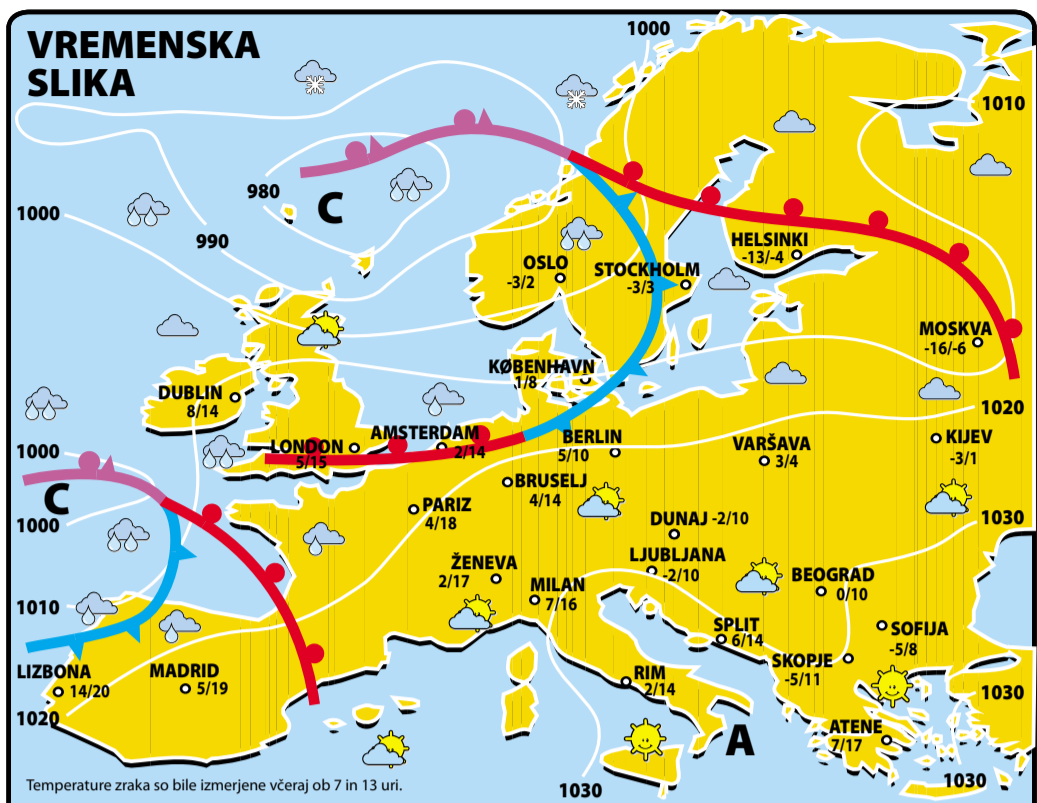
Bruno Rupel

Anticiklon, ki je prisoten nad Mediteranom vpliva tudi na vreme pri nas. V nižjih plasteh ozračja se zadržuje vlažen zrak. Od sobote bodo postopoma začeli dotekati bolj vlažni jugozahodni tokovi tudi v višjih plasteh ozračja.

Nad srednjo južno Evropo ter Balkanom je območje visokega zračnega pritiska. Od jugozahoda doteka nad naše kraje razmeroma suh in tople zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vstane ob 6.10 in zaton ob 18.16
Dolžina dneva 12.06

LUNINE MENE
Luna vstane ob 7.12 in zaton ob 22.32

PLIMOVANJE
Danes: ob 6.15 najnižje -32 cm, ob 12.09 najvišje 11 cm, ob 17.23 najnižje -18, ob 23.57 najvišje 36 cm.
Jutri: ob 7.08 najnižje -28 cm, ob 13.12 najvišje 3 cm, ob 17.38 najnižje -9.

BIOPROGNOZA
Danes se bo pri občutljivih ljudeh pojavljale z vremenom povezane težave, migrene in glavoboli bodo pogostejši, tudi nekateri bolezenski znaki bodo okrepljeni. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 8,8 stopinje C.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)

Kanin	360	Piancavallo	220
Vogel	180	Forni di Sopra	120
Kranjska Gora	60	Zoncolan	105
Krvavec	170	Trbiž	150
Cerkno	130	Na Zlebeh	320
Rogla	160	Mokrine	190
Mariborsko Pohorje	80	Podkloster	120
Cvetta	160	Bad Kleinkirchheim	100

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Po nižinah bo v glavnem prevladovalo pretežno oblačno vreme. V Predalпах bo oblačnosti več, ponekod bo lahko rahlo deževalo. Nad okoli 1500m nadmorske višine bo rahlo snežilo. Pihal bo zmeren jugozahodnik. Ob morju, v notranjosti Karnije in na Trbiškem bo v glavnem spremenljivo. Po nižinah in ob morju se bodo pojavljale meglice, lokalno, zlasti ponoči in zjutraj tudi megla v pasovih.

V zahodni Sloveniji bo pretežno oblačno in večinoma suho. Drugod bo delno jasno z občasno povečano oblačnostjo. Pihal bo zmeren jugozahodnik. Najnižje jutranje temperature bodo od 0 do 6, v krajih s snežno odejo do -2, najvišje dnevne od 9 do 13, v vzhodnih krajih do 16 stopinj C.

V zgornji nižini in v hribovitem svetu bo prevladovalo oblačno in deževno vreme. Pod 1700m nadmorske višine bo rahlo ali zmerno deževalo, višje pa rahlo snežilo. V notranjosti Karnije bo vreme lepše. V spodnji nižini in ob morju bo v glavnem oblačno, ponekod bo rahlo deževalo. Padavine bodo verjetnejše predvsem na vzhodu. Občasno bo pihal zmeren južni ali jugozahodni veter.

V soboto in nedeljo bo v vzhodni in deloma v osrednji Sloveniji oblačno, na zahodu bo predvsem v hribovitih krajih občasno rahlo deževalo. Drugod bo prevladovalo sončno vreme. Pihal bo okrepljen jugozahodnik.

Mercator najboljši sosed

Ponudba označena z znakom velja v vseh živilskih in franšiznih prodajalnah Mercator.

Ponudba označena z znakom velja v vseh hipermarketih Mercator.

Ponudba velja od 18.3. do 6.4. 2010 oz. do razprodaje zalog.

24%
ceneje

Nektar Premium
breskev, 1 liter, prizma
Fructal, Ajdovščina
Redna cena: 1,54 EUR

1,17 EUR

36%
ceneje

Hren Natureta
delikatetni, 290 g
Eta, Kamnik
Redna cena: 1,56 EUR

0,99 EUR

Praška šunka
vak. pak., cena za kg
Kras, Sežana
Akcijska cena za razrez: 11,80 EUR

6,49 EUR

Goveji hrbet, roastbeef
brez kosti
postrežno, cena za kg
različni dobavitelji

10,90 EUR

* Na voljo v vseh Mercatorjevih mesnicah od 18.2. do 31.3.2010.

Še veliko drugih izdelkov po ugodnih cenah boste našli v letaku na www.mercator.si in v prodajalnah:

MERCATOR CENTER KOPER
Dolinska c. 1a, Koper (smer Pula)

Odprto:
od ponedeljka do petka od 9. do 21. ure
sobota od 8. do 21. ure
nedelja od 9. do 15. ure

MERCATOR CENTER NOVA GORICA
Industrijska c. 6, Kromberk

Odprto:
od ponedeljka do sobote od 9. do 21. ure
nedelja od 9. do 15. ure

MERCATOR CENTER KOPER II
Kolodvorska c. 4, Koper (smer Center)

Odprto:
od ponedeljka do sobote od 8. do 20. ure
nedelja od 8. do 13. ure